

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту
України**

Запорізька державна інженерна академія

Факультет економіки та управління

Кафедра менеджменту організацій

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM

ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ РІВЕНЬ ПІДГОТОВКИ
БАКАЛАВР**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	0306 «МЕНЕДЖМЕНТ І <u>АДМІНІСТРУВАННЯ»</u> (шифр та назва галузі знань)
НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ	<u>030601 «МЕНЕДЖМЕНТ»</u> (код і назва напрямку підготовки)
КВАЛІФІКАЦІЯ	БАКАЛАВР З МЕНЕДЖМЕНТУ, <u>МЕНЕДЖЕР-АДМІНІСТРАТОР</u> (назва кваліфікації)

2012 р.

ЗМІСТ

Вступ

I. НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

II. ЗАГАЛЬНА ПРАКТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

III. ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

1. Загальний опис

IV. КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ

1. Характеристика спеціальності

2. Навчальний план бакалавра

3. Навчальні програми дисциплін

V. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

VI. СЛОВНИК

ВСТУП

Що таке ECTS? Це європейська кредитно-трансферна система (ECTS) - система, яка створена для забезпечення єдиної міждержавної процедури виміру і порівняння між закладами освіти результатів навчання студентів, їх академічного визнання. Вона розроблена для забезпечення мобільності студентів, спрощує розуміння і порівняння навчальних програм та досягнень студентів як між вітчизняними, так і іноземними навчальними закладами.

Особливість системи базується на угоді про те, що навчальне навантаження студента очної форми навчання впродовж навчального року становить 60 кредитів.

До навчального навантаження включаються всі види робіт студентів:

слухання лекцій, підготовка та участь у семінарах, практичних і лабораторних заняттях, самостійна робота, складання заліків та іспитів, проходження практики, підготовка та захист курсових і дипломних робіт.

Система ECTS базується на принципах взаємної довіри учасників і передбачає виконання правил щодо всіх її складових: застосування кредитів

ECTS, шкали оцінювання, угоди про навчання, інформаційних пакетів.

Кредити ECTS є числовим еквівалентом оцінки, що призначаються всім розділам програми курсу (дисципліні, модулю) для окреслення навчального навантаження студента та виконують дві функції: визначення трудомісткості роботи та облік її виконання. Кредити ECTS зараховуються студентам, які успішно завершили курс і одержали позитивну оцінку виконаної роботи.

Шкала оцінювання використовується для спрощення переведення оцінок отриманих за системою ECTS, національною системою і 100-бальною шкалою ЗДІА.

Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та ЗДІА

Оцінка в рейтингових балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
91-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання з незначною кількістю помилок)
81 – 90	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
76 – 80		C	Добре (в цілому вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
61 – 75	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю помилок)
51 – 60		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
12 – 50	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
0 – 20		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

I. НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

Запорізька державна інженерна академія.

69006, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 226. Тел.: (0612) 223-82-21, 223-8312

Факс (0612) 212-38-87; e-mail: admin@zgia.zp.ua

Проїзд до зупинки міського транспорту «Концертний зал ім. Глінки».

Запорізька державна інженерна академія – самостійний освітянський статутний суб'єкт, має права юридичної особи, рахунки в установах банку, печатку і штамп, веде самостійний баланс, діє на підставі чинного законодавства України, зокрема, Закону України «Про освіту», Положення про державний вищий заклад освіти (Постанова Кабінету Міністрів від 05.09.1996 р., № 1074), інших нормативно-правових документів. Статут академії зареєстровано в Міністерстві освіти і науки України за № 130 від 14.08. 2003 р. ЗДІА провадить освітню діяльність на підставі ліцензії серії АВ № 482899 від 05.10.2009 р.

Запорізька державна інженерна академія акредитована за IV рівнем акредитації, що підтверджено відповідним сертифікатом (серія РД-IV, № 082294 від 05.10.2009 р.) і внесено до Державного реєстру за номером 08-Д-178 від 4.03.2008 р.

Запорізька державна інженерна академія заснована в 1959 році Міністерством вищої і середньої освіти УРСР як вечірній факультет Дніпропетровського металургійного інституту; з 1965 року – філія ДметІ, а з 1976 року – Запорізький індустріальний інститут. Постановою Кабінету Міністрів України № 592 від 29.08.1994 р. на базі Запорізького індустріального інституту створено Запорізьку державну інженерну академію. Запорізьку державну інженерну академію очолює ректор Пожуєв Володимир Іванович, доктор фізико-математичних наук, професор.

В академії готуються фахівці з металургії чорних та кольорових металів, обробки металів тиском, металургійного обладнання, програмного забезпечення автоматизованих систем, автоматизованого управління технологічними процесами, менеджменту, фінансів, бухгалтерського обліку та аудиту, промислового та цивільного будівництва, водопостачання та водовідведення, економічної кібернетики, економіки підприємства, електронних систем, фізичної та біомедичної електроніки, теплоенергетики, енергетичного менеджменту, гідроенергетики.

Ліцензований обсяг підготовки бакалаврів складає 1115 осіб на денне відділення та 1355 осіб на заочне відділення; обсяг спеціалістів – 685 осіб на денне відділення та 1095 осіб на заочне відділення; магістрів – 255 осіб на денне відділення та 220 осіб на заочне відділення.

Академія є потужним науково-дослідним комплексом. Навчальний процес і наукову діяльність забезпечують 450 науково-педагогічними працівниками, у тому числі 47 докторами наук та 207 кандидатами наук. В науково-дослідному секторі академії 25 штатних працівників.

Підготовка кадрів вищої кваліфікації здійснюється в аспірантурі за 16 спеціальностями у 6-ти галузях науки, а також в докторантурі за 3-ма напрямками („Металургія кольорових металів”, „Економіка”, „Промислова теплоенергетика”). За останні 5 років закінчили навчання 122 аспірантів і захищено 68 кандидатську та 7 докторських дисертацій.

II. ЗАГАЛЬНА ПРАКТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

A. Формальності, прийняті в Україні, щодо прийому студентів

В'їзд в Україну здійснюється за наявності візи, оформленої у Посольстві України в країні проживання, якщо міжурядовими угодами не передбачено інакше.

Реєстрація іноземців здійснюється згідно з Законом України "Про правовий статус іноземців" та Правилами в'їзду іноземців до України, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію (Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 1998 р. № 1238.).

Іноземці, які прибули до України на навчання, зобов'язані протягом 24 годин подати до відділу міжнародних зв'язків академії (тел. 236-85-57) наступні документи:

- анкети встановленого зразка;
- копію документа про освіту та одержані оцінки (бали) з навчальних дисциплін;
- документи про відсутність ВІЛ-інфекції, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України;
- медичний сертифікат про стан здоров'я, засвідчений офіційним органом охорони здоров'я країни, з якої прибув іноземець, і виданий не пізніше, ніж за два місяці до від'їзду на

навчання в Україні;

- страховий поліс з надання екстреної медичної допомоги (крім іноземців, що прибули з країни, з якими укладено угоди про коштовне надання екстреної медичної допомоги);
- копію документа про народження;
- 6 фотокарток розміром 60x40 мм;
- зворотний квиток з відкритою датою повернення на батьківщину терміном до одного року.

Після закінчення навчального закладу чи дострокового припинення навчання іноземці мають виїхати з України на батьківщину протягом одного місяця (Наказ Міністерства освіти і науки України № 355 від 24.09.1997 р.) в установленому порядку.

Б. Як потрапити до закладу

Місто Запоріжжя має розгалужену мережу сполучень як з багатьма країнами світу, так і з усіма регіонами держави. Дістатися до Запоріжжя можна повітряним, залізничним, або автомобільним транспортом.

Запорізька державна інженерна академія зв'язана з іншими районами Запоріжжя за допомогою розвинутої системи громадського транспорту. Зупинка міського транспорту «Концертний зал ім. Глинки».

В. Вартість проживання

Вартість проживання у гуртожитку становить від 75 до 80 грн. на місяць.

Г. Забезпечення житлом

Академія має 2 студентських 9-поверхових гуртожитки. Усі іногородні студенти денного навчання академії мають можливість проживання у гуртожитках. Є гуртожитки для аспірантів, іноземних громадян. У гуртожитках створено всі умови для комфортного проживання, самостійної роботи і підготовки до занять, належним чином організовано побутові послуги.

Д. Здоров'я і страхування

1. Медичне обслуговування.

Медичне обслуговування студентів академії здійснюється в обласній студентській лікарні, медичному пункті..

Значний внесок в охорону і зміцнення здоров'я студентів академії робить санаторій-профілакторій, який працює за безперервним графіком. Лікувальний комплекс складається з кабінетів лікарів, маніпуляційного кабінету, інгаляторію, залу лікувальної фізкультури, відділення фізіотерапії.

Санаторій-профілакторій на острові Хортиця – єдиний серед вузівських санаторіїв України, що удостоєний вищої категорії; є база відпочинку на Азовському морі.

2. Студенти з особливими потребами.

До студентів з особливими потребами – особлива увага! Вони знаходяться на особливому обліку в студентській поліклініці та отримують комплексне лікувально-профілактичне обслуговування та обстеження згідно існуючих вимог Міністерства охорони здоров'я України.

Також студенти з особливими потребами мають можливість звернутись особисто до голови профспілки студентів академії за телефоном 22-38-538.

3. Страхування

В Україні не існує системи обов'язкового медичного страхування. Студент за власним бажанням може бути застрахований від нещасного випадку або захворювання на період навчального року.

Е. Умови навчання

1. Бібліотека.

Фонд бібліотеки нараховує більше півмільйона екземплярів. По змісту він багатопрофільний, близький до універсального. У наявності є література з металургії та металургійного обладнання, будівництва, інформаційних технологій та програмування, обліку та аудиту, економіки, менеджменту організацій, маркетингу.

До послуг користувачів НТБ: підручники, посібники, періодичних видання, різноманітні документи тощо; електронний каталог; електронна база даних різноманітних матеріалів; постійно діючі виставки нових надходжень в усіх читальних залах та на абонементях; 3 читальних зала; комп'ютерні класи з виходом до Інтернет; матеріали на електронних носіях; копіювання

матеріалів.

Основні правила користування:

1. Основні інформаційно-бібліотечні послуги співробітникам та студентам надаються безкоштовно.

2. Обслуговування відвідувачів бібліотеки проводиться за наявності єдиного читацького квитка.

Бібліотека Запорізької державної інженерної академії:

УКРАЇНА 69006, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 226

т. +38 (061) 2238-207, e-mail: library@zgia.zp.ua

2. Навчально-лабораторна база

Інформаційно-обчислювальний центр (ІОЦ)

Тел.: 22-38-3-28.

Лабораторний корпус 5-й поверх.

Інформаційно-обчислювальний центр діє на правах структурного підрозділу Запорізької державної інженерної академії.

Основною метою ІОЦ є організація, керівництво, координація, контроль і здійснення робіт по забезпеченню безперебійного функціонування і розвитку програмно-апаратного комплексу ЗДІА.

В навчальному процесі використовуються 5 комп'ютерних класів із загальною кількістю персональних комп'ютерів - 146 шт.

Основні завдання **ІОЦ**:

- організація і проведення занять студентів в комп'ютерних класах, а також забезпечення можливості роботи в мережі Internet;

- виконання ремонтно-профілактичних робіт обчислювальної та офісної техніки підрозділів ЗДІА;

- створення, розвиток, забезпечення функціонування і системний супровід корпоративної комп'ютерної мережі ЗДІА;

- проектування і прокладка локальних мереж у відділах і підрозділах академії;

- надання підрозділам доступу до мережі Internet;

- виконання робіт за договором по закупівлі комп'ютерної техніки, офісного устаткування і тих, що комплектують до них;

- виконання робіт за договором по гарантійному ремонту комп'ютерної техніки, обслуговуванню друкуючого устаткування і копіювальної техніки;

- адміністрування інформаційних серверів і супровід баз даних академії;

- управління, розвиток і підтримка функціонування офіційного сайту Запорізької державної інженерної академії;

- мультимедійно-комп'ютерне забезпечення конференцій, семінарів, виставок і презентацій.

Інформаційно-обчислювальний центр - займається комп'ютерними, мережевими і інформаційними технологіями.

В даний час в ІОЦ працює більше 20 чоловік: програмістів, фахівців, інженерів і техніків. Більшість з них має багаторічний досвід роботи з обчислювальною і офісною технікою.

ІОЦ виконує роботи по заявках від підрозділів ЗДІА. За рік зареєстровано більше 1200 заяв. Види робіт виконуються якісно і в найкоротший строк.

Сектори інформаційно-обчислювального центру:

Організації навчального процесу; тел.: 22-38-557.

Технічного забезпечення; тел.: 22-38-497.

Програмного забезпечення; тел.: 22-38-543 .

Інформаційних систем. тел.: 22-38-409.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ ЦЕНТР ЗДІА

Лінгвістичний центр був створений в Запорізькій державній інженерній академії в 2000 році з метою навчання перш за все студентів академії, що беруть участь в міжнародних програмах академічного обміну, а також всіх охочих навчатися мовам, зокрема, англійській, німецькій, французькій, іспанській. У центрі навчаються люди різних віків і професій: школярі, студенти і

аспіранти, пенсіонери і бізнесмени.

У Лінгвістичному центрі розроблені програми навчання іноземних мов для груп, що складаються з 7-8 чоловік. Така програма розрахована на 6-7 місяців і складається з:

- академічних занять;
- спілкування з носіями мови з різних країн;
- переглядання відеоматеріалів, прослуховування аудіокурсів.

В даний час викладачами центру розроблені навчальні програми:

- інтенсивне навчання;
- бізнес-курс;
- курс технічної мови;
- курс для учнів, охочих підготуватися до здачі екзаменів з іноземної мови.

Склад кожної групи визначається за наслідками вступних тестів та усної співбесіди. Таким чином, група формується із слухачів з однаковою мовною підготовкою. В кінці навчання видається свідоцтво, в якому вказується кількість прослуханих годин і рівень володіння мовою.

Рівні навчання мовами

Навчання в Лінгвістичному центрі побудоване за принципом диференційованого підходу.

Центр пропонує вивчення іноземної мови по наступних основних рівнях складності:

- початковий (Elementary)
- середній (Intermediate)
- просунутий (Advanced).

Проміжні рівні:

- підготовчий до середнього (Pre-Intermediate)
- вищий середній (Upper-Intermediate).

Адреса:

69006 м. Запоріжжя,

вул. Добролюбова, д.22, к.28 (гуртожиток ЗДІА).

Тел. для довідок: (0612) 223 84 12, 223 83 85

Факс (0612) 236 85 57

E-mail: lingua@zgia.zp.ua

Є. Інша практична інформація

Академія є потужним науково-дослідним комплексом, що виконує великий обсяг фундаментальних і прикладних досліджень.

В академії здійснюється підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі та докторантурі.

Науково-дослідна робота В ЗДІА є важливою діяльністю колективу.

Поряд з навчанням студентів, вона дозволяє реалізувати науковий потенціал співробітників, підвищувати їх професіональний рівень. На наукових традиціях кафедр із використанням їх лабораторних баз здійснюється підготовка студентів до майбутньої діяльності у виробництві, а також у наукових установах і лабораторіях. З числа кращих студентів формується аспірантура і здійснюється підготовка науково-педагогічних кадрів академії. Використання науково-дослідних робіт із залученням студентів дозволяє планувати реальну тематику курсових і дипломних проєктів, забезпечує можливість участі студентів у конкурсах студентських наукових праць, наукових конференціях і винахідницькій діяльності.

Декілька років працює комплекс, що об'єднує академію та Запорізький юридичний інститут. Студенти, які навчаються на економічних факультетах, мають можливість паралельно здобути другу спеціальність юриста-правознавця.

В ЗДІА існують наступні стипендії:

Стипендія Президента України – стипендію отримують студенти, які навчаються на бюджетній основі, за значні досягнення у науково-дослідницькій роботі та відмінне навчання.

Стипендія Верховної Ради України. Щоб її отримати, треба провчитися на “відмінно” 2 – 3 семестри, виявити інтерес до наукової діяльності, а також активно допомагати в роботі кафедри.

Стипендія мера м. Запоріжжя. У 2001 році була заснована іменна стипендія мера міста

Запоріжжя з метою підвищення інтелектуального рівня, професійної підготовки і залучення студентів до громадського життя. Стипендія призначається за успішне навчання (без трійок) та досягнення у науково-дослідницькій роботі, громадській діяльності, художній самодіяльності, роботі комісій Міської Ради депутатів, спорті.

Стипендія адміністрації Ленінського району. Обдаровані та активні студенти можуть претендувати на одну із трьох стипендій цього виду, яка призначається двічі на рік. Основні критерії відбору претендентів такі: активна участь студента у вирішенні розвитку навчального закладу, району, міста, відмінне навчання та активна участь в громадському житті ВНЗ, а також досягнення в культурно-масовій та науковій діяльності.

Почесний знак “Відмінник ЗДІА”. Призначається за відмінне навчання та активну участь у науковому та громадському житті академії. Знак призначається студентам, які провчилися шість або більше сесій на “відмінно”. Для тих, хто нагороджується цим знаком, в академії встановлюються такі пільги:

- навчання за індивідуальним графіком;
- переважне право на працевлаштування в академії або за договорами з підприємствами по закінченню навчання;
- отримання туристичної путівки за рахунок коштів профкому ЗДІА.

Також є премії студентам-науковцям від “Індустріалбанку”. Програма підтримки вчених і обдарованої молоді була розроблена АКБ “Індустріалбанком” у 2004 році при участі виконкому Запорізької міської ради.

Ж. Позапрограмна діяльність і дозвілля

1. Фізична культура та спорт

Досягнення студентського та викладацького складу ЗДІА у спорті – це один з успішних напрямків, що розвивається керівництвом ЗДІА ще з 60-70 років. Вихованці ЗДІА були олімпійськими чемпіонами, срібними призерами олімпіад. Гордість академії – жіноча волейбольна команда, срібний призер чемпіонату України 2003 р. У командах академії з різних видів спорту підготовлені 91 майстер спорту та 44 майстри міжнародного класу. Академія надає усім бажаючим можливість займатися баскетболом, легкою атлетикою, гандболом тощо. Студенти двічі на тиждень займаються фізкультурою, з першого курсу діє програма оздоровлення. На острові Хортиця розташувалася “Студентська Січ” – оздоровчий центр, до якого входять спортивний комплекс з чудово обладнаними майданчиками та залом фізичної підготовки.

2. Студентський клуб

Організація вільного часу – це не другорядне питання. При вірному підході до проблеми дозвілля, відпочинок та розвага стають могутнім засобом рішення виховних задач. Студентський центр мистецтв «Port-Arte» (ЗДІА) не має аналогів не тільки на території Запоріжжя і Запорізької області, але і на території України. За двадцять років існування центру своє життя на сцені прожили тисячі акторів - любителів, співаків, танцюристів, музикантів.

Унікальність центру полягає в тому, що студенти самі пишуть вірші і музику до спектаклів, мюзиклів і вражають глядачів високою постановочною культурою. Свою роботу студентський центр почав як студентський клуб, в якому були такі творчі колективи як СТЕМ, ВІА, ансамблі народного і бального танцю, а потім був створений центр, який об'єднує і розширює всі жанри мистецтв: студентський театр, вокальну студію, шоу-балет, ансамбль сучасного естрадного і бального танців, команду КВН.

3. Студентське самоврядування

У всі часи студенти завжди прагнули до спілкування і сумісної праці, намагалися разом вирішувати проблеми, захищати свої права, об'єднувалися в товариства.

Студентське самоврядування представляє інтереси студентства в академії. Це зв'язуюча ланка між професорсько-викладацьким складом і студентами. Студентський сенат ЗДІА - зразковий орган самоврядування, який сприяє зростанню соціальної активності та ініціативи.

Метою діяльності Сенату Академії є збільшення соціальної активності студентів ЗДІА шляхом залучення їх до життя Академії, підвищення їх ініціативності і відповідальності за своє навчання, особистий розвиток, здійснення захисту прав і інтересів студентів.

Сенат Академії є організатором різних заходів: науково-дослідних конференцій, турнірів по

інтелектуальних іграх, фестивалів, студентських вечорів, постановок, концертів, театралізованих спартакіад.

Структура Сенату ЗПА містить наступні комітети: по учбово-організаційній роботі; по працевлаштуванню; по науковій роботі; по зв'язках з громадськістю; по культурі і спорту.

Всіх охочих приєднатися до роботи Сенату завжди раді бачити в кімнаті л 602. Адже студентський Сенат - це можливість закінчити академію не тільки з червоним дипломом, але і з досвідом організаторської роботи.

Студентський сектор профспілкового комітету є організацією, мета якої – захист студентських прав та інтересів, рішення різноманітних соціальних проблем. Першокурсники можуть швидко адаптуватися до нових умов, стати повноправними членами студентського братства.

III. ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

1. Загальний опис

Координатор від факультету – декан, кандидат економічних наук, доцент Глушечевський В'ячеслав Валентинович.

Адреса деканату факультету: м. Запоріжжя, пр. Леніна, 226 (кімн. л318)

Телефон деканату: 2238-572, 2238-458, 2238-315

Заступники декана:

1. **Добровольська Н.О.** – доц. (денне відділення)
2. **Ткаченко Є. Ю.** – к.е.н., доц. (заочне відділення)
3. **Калініченко Л.Ю.** – ст. викл. (заочне відділення)
4. **Петухова О.В.** – асистент (заст. декана з навчально-виховної роботи).

Кафедри факультету очолюють:

1. Воронкова Валентина Григорівна – доктор філософських наук, професор, академік, завідувач кафедри менеджменту організацій.

2. Ткаченко Алла Михайлівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економи управління.

3. Салига Сергій Якович – доктор економічних наук, професор, академік, завідувач кафедри фінансів.

4. Макаренко Андрій Петрович - доктор економічних наук, професор.

5. Солодухін Станіслав Володимирович – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної кібернетики.

6. Калюжний Віктор Степанович – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії і політології.

7. Чернова Ірина Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства.

8. Пишна Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов.

Методи викладання і навчання

Основним методом викладання дисциплін є лекція, з використанням технічних засобів, ілюстрованих матеріалів. Часто застосовуються лекції в діалоговому режимі. Використовуються проблемні лекції.

Основними методами навчання є лабораторний практикум та практичні заняття, письмові та усні екзамени, успішне завершення виробничої практики, виконання та захист дипломного проекту та магістерської роботи.

В кожній програмі навчальної дисципліни є розділ, в якому оцінюються потрібні знання та уміння студентів при вивченні теоретичної частини, з практики використання цих знань для аналітичних та розрахункових робіт.

Після шостого семестру влітку студенти проходять виробничу практику впродовж трьох тижнів. Закінчується практика захистом звіту, який оцінюється заліком. Закінчується навчальний процес складанням наприкінці восьмого семестру бакалавратського екзамену.

Завдання білету охоплюють вимоги до комплексу знань з основних дисциплін циклу фахової підготовки. При виконанні практичної частини білету дозволяється використовувати довідкові технічні джерела. Кожне завдання білету оцінюється індивідуальною оцінкою. Підсумкова екзаменаційна оцінка підраховується за середнім балом індивідуальних оцінок за виконання окремих завдань білету.

Ступенева структура підготовки фахівців.

Факультет готує фахівців згідно галузевих стандартів України:

1. Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр (напрямок – 0502 «Менеджмент», напрямок -0501 „Економіка і підприємництво”)
2. Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (за спеціальностями 7.050201; 7.050104,7.050106)
3. Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр (за спеціальностями 8.050201; 8.050104,8.050106)
4. Освітньо-професійна програма – бакалавр (напрямок – 0502 «Менеджмент», напрямок - 0501 „Економіка і підприємництво”)
5. Освітньо-професійна програма – спеціаліст (за спеціальностями 7.050201; 7.050104,7.050106).
6. Освітньо-професійна програма – магістр (за спеціальностями 8.050201; 8.050104,8.050106)

Перший ступінь – бакалавр (денна форма – 4 роки)

(заочна форма – 4 роки 10 міс.)

Другий ступінь – спеціаліст або магістр (строк навчання 1 рік після закінчення бакалаврату)

Магістр – це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра або спеціаліста здобув поглиблені спеціальні уміння та знання інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі народного господарства.

Всі спеціальності ліцензовані та акредитовані Міністерством освіти і науки за IV, найвищим, рівнем акредитації.

На базі створеного навчально-методичного комплексу ЗДІА – Запорізький юридичний інститут – бажаючі можуть отримати **вищу юридичну освіту** за спеціальністю «Правознавство» (на контрактній основі)

Студенти можуть одержати певні кваліфікації за умовами виконання вимог, які наведені в інформаційних матеріалах академії.

Перелік навчальних планів, навчальних дисциплін і практик із зазначенням обсягу у кредитах за ECTS, призначених для кожного розділу програми навчання наведений в інформаційних матеріалах кожної спеціальності.

2. Характеристика спеціальності

“Менеджмент організацій” – провідна спеціальність з напрямку “Менеджмент”. Її опанування забезпечує можливість професійної управлінської діяльності з формування організацій і управління ними через постановку цілей і раціональне використання всіх видів ресурсів шляхом впливу на діяльність працівників для досягнення оптимальних результатів. Підготовка з цієї спеціальності формує уміння здійснювати загальні функції управління (планування, організування, мотивування, контролювання і координування), приймати і реалізовувати обґрунтовані управлінські рішення, розробляти стратегію і тактику діяльності підприємницьких структур у різних галузях ринкової економіки.

Менеджери несуть відповідальність або за результати діяльності підприємства, або за відокремлений процес (управління персоналом, постачання, збут, виробництво тощо).

Спеціалізація “Менеджмент у виробничій сфері” – формує фахівців, які можуть працювати в державних, регіональних, галузевих структурах, виробничих підприємствах, науково – виробничих комплексах, акціонерних товариствах, малих підприємствах в якості менеджерів, керівників підрозділів, директорів організацій і підприємств, а також сформувати свій власний бізнес.

Сфери використання та можливості працевлаштування випускників

Види діяльності: керування в сфері економіки, допоміжна діяльність в сфері державного управління, підбір та забезпечення персоналом, дослідження та розробки, навчання дорослих та інша діяльність у сфері освіти, професійно – технічна освіта, видобування енергетичних матеріалів, хімічне виробництво, металургія, виробництво машин та устаткування, виробництво та розподіл електроенергії.

Посади: керівники підприємств, установ та організацій, начальники та майстри виробничих дільниць, керівні робітники апарату центральних органів державної влади, керівники підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання, керівники економічних та адміністративних підрозділів, керівники підрозділів кадрів і трудових відносин, керівники підрозділів матеріально-технічного постачання, керівники малих підприємств, менеджери з питань комерційної діяльності та управління, викладачі середніх навчальних закладів, наукові співробітники, інженери в галузі праці, помічники керівників тощо.

IV. КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ

Загальні відомості

Кафедра адміністративного менеджменту ЗДІА була створена 30 серпня 1996 року наказом № 250-ОК від 29.08.1996 р. згідно рішення Вченої Ради академії протокол № 9 від 02.07.1996 р. на базі секції політології і соціології кафедри філософії та політології. Згідно наказу № 634-ВК від 21.10.2003 р. перейменована на кафедру „ Менеджменту організацій”.

Підготовка фахівців зі спеціальності 8.050201 „Менеджмент організацій”, яка акредитована за IV рівнем акредитації (сертифікат про акредитацію Серія РД-ІУ №080016 від 6 жовтня 2004) проводиться згідно з ліцензією серія АА№ 868125 від 10 грудня 2004 року.

Кафедру менеджменту організацій з 1996 року очолює Воронкова Валентина Григорівна – доктор філософських наук, професор, академік Української академії політичних наук (рік обрання - 2002, №88), академік Міжнародної академії наук вищої школи (обрана рішенням Загальних зборів академії 23 листопада 1999 року, протокол №10). Закінчила Київський державний університет імені Тараса Шевченка в 1976 р. та аспірантуру в 1979 р. за спеціальністю «Філософія». У 1980 р. захистила кандидатську дисертацію по зарубіжній філософії, а з 1992 р. – докторську дисертацію «Сучасний французький консерватизм: політична теорія і практика 80-х рр.» зі спеціальності «Філософія політики» у Санкт-Петербурзькому університеті економіки та фінансів (доктор філософських наук, номер атестату ДТ №015798, 1992р.). Галузь науки, з якої підготовлена дисертація на отримання наукового ступеня доктора наук - «Філософія політики» - 09.00.10. У 1994 р. отримала атестат професора по кафедрі філософії та політології (№ атестату професора ПР №001338, назва установи – Запорізький індустріальний інститут).

Воронкова В.Г. має урядові нагороди: нагрудний знак «Відмінник освіти України» (№30044, 1998); почесна відзнака Української Федерації вчених (посвідчення №0035 від 21 листопада 2005 р.); нагрудний знак «Петро Могила» (посвідчення № 634 від 18.08.2007); орден II ступеня «За заслуги перед Запорізьким краєм» (Запорізька обласна рада від 09.01.2009).

На кафедрі МО склалась і функціонує дійова система роботи з викладацьким складом кафедри. Підбір педагогічних кадрів для роботи здійснюється на конкурсній основі. Це дозволило укомплектувати викладацький склад кафедри досвідченими педагогами, які проводять активну наукову та навчально-методичну і виховну роботу. Найважливіші кадрові питання регулярно обговорюються на засіданнях кафедри.

Викладачі кафедри виконують різноманітну науково-дослідну роботу: видають навчальні та навчально-методичні посібники, публікують статті та тези доповідей. За останні 5 років видано 5 монографій, 16 навчальних посібників з грифом МОНУ, надруковано 240 статей, 350 тез.

Гордість кафедри - фаховий Збірник наукових праць “Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії”, що функціонує з 2002 р. і має свідоцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації за №427, виданого 02 лютого 2001 р, засновником і головним редактором „Гуманітарного вісника ЗДІА” є Воронкова В.Г.

На протязі 10 років кафедра співпрацює з науково-дослідницьким сектором академії.

Виконувалися НДТ „Політична антропологія як гуманістична основа соціокультурної трансформації”; „Українська політична антропологія як гуманістичний чинник державотворення в Україні”; „Формування і розвиток гуманістичного менеджменту і його вплив на розвиток людського потенціалу”. В 2006 р. приступили до виконання нової науково-дослідної теми „Формування концепції сталого економічного розвитку як основи досягнення нової якості та стандартів життя в контексті євроінтеграції” (2006-2009), найголовнішим завданнями якої є: розробити парадигму сталого економічного розвитку України в контексті євроінтеграції; виробити концепцію ефективної соціально-гуманітарної політики в контексті євроінтеграції та концептуальні засади парадигми сталого економічного розвитку сучасного українського суспільства.

Кафедра має зв'язки з багатьма науково-дослідними інститутами та академіями, серед яких Українська академія політичних наук, Інститут держави і права НАН України ім. В.М.Корецького, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Київський національний педагогічний ім. М.Драгоманова, Європейський університет фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, Житомирський інститут підприємництва та сучасних технологій, Донецький національний технічний університет, Донецька державна академія управління та ін. У викладачів та аспірантів кафедри є ряд наукових публікацій м. Жешуві (Польща), м. Москві (Росія), м. Мінську (Білорусь), м. Кишиневі (Молдова). Кафедра співпрацює з Міжнародною академією наук вищої школи (м. Москва); є публікації в науковому і суспільно-інформаційному журналі „Известия” Міжнародної академії наук вищої школи (м. Москва).

Сьогодні в умовах переходу України на інноваційний шлях розвитку економіки, пріоритету високих технологій і наукомісткої продукції, основним фактором, що забезпечує успіх є інтелект і освіченість нації. Навчання в такому ведучому вузі України, як ЗДІА створює умови не тільки для одержання престижного диплома, але дозволяє само реалізуватися і забезпечити собі гідне життя в майбутньому. Своєю задачею кафедра менеджменту організацій бачить у забезпеченні високого рівня підготовки фахівців і проведенні наукових досліджень, що будуть відповідати вимогам ХХІ століття.

Організація навчального процесу

Кафедра «Менеджменту організацій», яка з 1996 р. здійснює підготовку фахівців зі спеціальності 050201 «Менеджмент організацій», має стабільний склад викладачів з багатим досвідом проведення навчально-методичної, науково-дослідної та виховної роботи зі студентами. Усі викладачі мають відповідну базову освіту або здобули відповідну вищу освіту на факультеті післядипломної освіти.

Навчальний процес на кафедрі здійснюють 29 викладачі (серед них 24 штатні і 5 працюють за сумісництвом) - 4 професори, 16 доцентів, 5 старших викладачів та 4 асистента. Це забезпечує належну організацію навчального процесу. Переважна більшість викладачів має досвід роботи на виробничих підприємствах та у державних установах.

При комплектуванні викладацького складу кафедри до навчально-виховного процесу залучаються молоді співробітники. Проводиться постійна робота з підвищення майстерності молодих викладачів кафедри та по обміну досвідом між усіма викладачами. На кафедрі з цією метою постійно проводяться відкриті лекції досвідчених педагогів, організовано взаємовідвідування занять, що сприяє передачі досвіду молодим викладачам. На кафедрі постійно діє методичний семінар, на якому обговорюються найважливіші методичні питання навчального процесу. На кафедрі складено план підвищення кваліфікації викладачів, який виконується на 100%. За останні п'ять років всі викладачі кафедри «Менеджменту організацій» пройшли стажування на кафедрах Запорізького національного технічного університету, провідних підприємствах Запорізького регіону, Всеукраїнських та Міжнародних семінарах та навчальних курсах.

Проводиться робота з підвищення майстерності молодих викладачів кафедри та по обміну досвідом між усіма викладачами. З цією метою на кафедрі проводяться відкриті лекції досвідчених викладачів кафедри та організовано взаємовідвідування занять. На кафедрі існує методичний семінар, на якому обговорюються найважливіші методичні питання навчального процесу, зокрема пов'язані з Болонською декларацією.

1. Характеристика спеціальності СПЕЦІАЛЬНІСТЬ “МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ”

Ліцензований обсяг прийому студентів за напрямом 6.030601 “Менеджмент” спеціальності „Менеджмент організацій” встановлений у такій чисельності: *денна форма навчання* – бакалаври – 125 чол., спеціалісти – 50 чол., магістри – 20 чол. Заочна форма навчання бакалаври – 125 чол., спеціалісти – 105 чол., магістри 20 чол., всього - 250 чоловік

Спеціальність 050201 “Менеджмент організацій”

Спеціальність “Менеджмент організацій” охоплює наступні галузі менеджменту: менеджмент персоналу в державних та муніципальних установах, менеджмент підприємницької діяльності, менеджмент готельного та туристичного сервісу, рекламний менеджмент і паблік рілейшнз (PR) менеджмент у виробничій сфері, управління персоналом, маркетинговий менеджмент, інноваційний менеджмент, інвестиційний менеджмент, стратегічний менеджмент та інші.

Сфера професійної діяльності викладачів кафедри – підготовка спеціалістів високої кваліфікації – менеджерів – управлінців для раціонального забезпечення управління економічними та соціальними процесами; формування професійної еліти з високою політичною та управлінською культурою для удосконалення управління у відповідності з тенденціями економічного і політичного розвитку. Високий рівень підготовки спеціалістів забезпечується удосконаленням методичного забезпечення, розробкою і виданням підручників і навчальних посібників, розвитком творчої активності студентів, інтеграційними зв'язками кафедри з державними установами, органами місцевої влади, райдержадміністраціями.

Професійна діяльність спеціаліста з фаху “Менеджмент організацій” полягає у: реалізації загальних функцій управління шляхом здійснення переважно евристичних та адміністраторських і частково операторських процедур праці; прийнятті тактичних і стратегічних рішень в межах своєї компетенції; тактичному (з елементами стратегії) управлінні первинними підрозділами – лінійними (основна діяльність) або функціональними (кадри, комерційний, транспортний, постачання та збут, зберігання, господарське забезпечення), а також самостійними організаціями на всіх стадіях їх життєвого циклу переважно без або з мінімумом апарату управління (заступник); керівництві підлеглими, компетенція яких не вища за молодших спеціалістів та бакалаврів.

Основні напрями професійної діяльності – організаційно-управлінська, адміністративно-господарська та інформаційно-аналітична. Спеціаліст з фаху “Менеджмент організацій” за умов набуття відповідного досвіду може адаптуватися до таких напрямів суміжної професійної діяльності: економічна, маркетингова, обліково-контрольна, зовнішньоекономічна.

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Обсяг навчальної роботи по типовому плану, годин	Аудит. заняття	Самост. робота	Форми підсумкового оцінювання (номер напівсеместру)		Модульний контроль			2 курс													
						Оцінка	Залік	Курсові проекти (номер н/с)	Курсові роботи (номер н/с)	Групування, аудиторна контрольна робота (номер модуля)	Домашня контрольна робота (номер модуля)	3-й сем.			4-й сем.									
												5 н/с			6 н/с			7 н/с			8 н/с			
												Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття	Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття	Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття	Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1	Право	13	468	208	260	5	3,4			1-13		48		32										
2	Політологія	3	108	48	60	5				1-3		32		16										
3	Економіка і фінанси підприємства	8	288	128	160	6	5			1-8		32		32	32		32							
4	Цивільне право	2	72	32	40		6			1,2					16		16							
5	Соціологія	3	108	48	60	6				1-3					16		32							
6	Психологія	3	108	48	60		8			1-3					32		16							
7	Державне та регіональне управління	7	252	112	140	7	6			1-7								32		32	32		16	
8	Статистика	6	216	96	120	8	7			1-6								24		24	24		24	
9	Менеджмент і адміністрування	29	1044	448	596	8,10,12	7,9,11		12	1-28								48		32	32		32	
10	Основи наукових досліджень	2	72	32	40		8			1,2											16		16	

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Обсяг навчальної роботи по типовому плану, годин	Аудит. заняття	Самост. робота	Форми підсумкового оцінювання (номер напівсеместру)		Модульний контроль				4 курс													
						Оцінка	Залік	Курсові проекти (номер н/с)	Курсові роботи (номер н/с)	Гестування, аудиторна контрольна робота (номер модуля)	Домашня контрольна робота (номер модуля)	7-й сем.			8-й сем.										
												13 н/с			14 н/с			15 н/с		16 н/с					
												Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття	Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття	Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття	Лекції	Лаб. заняття	Практич. заняття		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
1	Міжнародні економічні відносини	4	144	64	80	13				1-4		32		32											
2	Основи бізнесу	4	144	64	80	13				1-4		32		32											
3	Аналіз господарської діяльності підприємства	3	108	48	60		13			1-3		32		16											
4	Маркетинг	8	288	112	176	14	13		14	1-7		32		32	32		16								
5	ЗЕД підприємства	4	144	64	80	14				1-4					32		32								
6	Управління проектами	4	144	64	80	14				1-4					32		32								
7	Основи підприємництва	3	108	48	60		14			1-3					32		16								
8	БЖД	1,5	54	24	30		15д			1								16	8						
9	Основи охорони праці	1,5	54	24	30	15				1								16	8						
10	Маркетинг соціальних послуг	4	144	64	80	15				1-4								32		32					
11	Регіонально-адмін. менеджмент	4	144	64	80	15				1-4								32		32					
12	Управління людс. ресурсами	8	288	112	176	16	15		16	1-7								32		32	32			16	
13	Планування та прогноз. в умовах ринку	2	72	32	40		16			1,2													16		16
14	Логістика	4	144	64	80	16				1-4													32		32
15	Контролінг	2	72	32	40		16			1,2													16		16

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів базових математичних знань для вирішення завдань у професійній діяльності, вмінь аналітичного мислення та математичного формулювання економічних задач, що виникають у процесі управління.

Завданнями, що мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни, є набуття студентами знань з основних розділів вищої математики, доведення основних теорем, формування початкових умінь:

- виконання дій над векторами, матрицями, обчислення визначників,
 - розв'язування систем лінійних рівнянь,
 - дослідження форм і властивостей прямих та площин, кривих і поверхонь другого порядку,
 - знаходження границі ступенево-показникових функцій,
 - дослідження функції за допомогою диференціального числення,
 - здійснення інтегральних числень,
 - дослідження числових та ступеневих рядів,
 - розв'язування диференціальних рівнянь першого та вищих порядків
- Результатом** вивчення дисципліни повинна стати спроможність студентів самостійно опрацьовувати математичну літературу, поглиблювати знання, розвивати логічне мислення, розв'язувати реальні прикладні задачі та будувати їх математичні моделі у сфері управління

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ**Розділ 1. Лінійна алгебра**

Предмет та задачі дисципліни. Система лінійних рівнянь.. Визначники. Матриці. Жорданові виключення

Розділ 2. Елементи векторної алгебри та аналітичної геометрії

Вектори. Скалярний добуток. Пряма на площині. Площина у просторі. Пряма у просторі. Лінії другого порядку

Розділ 3. Вступ до математичного аналізу

Функція

Розділ 4. Диференціальне числення функції однієї змінної

Похідна функції однієї змінної. Диференціал функції однієї змінної. Дослідження функції за допомогою похідних

Розділ 5. Функції багатьох змінних

Функції декількох змінних. Екстремум функції декількох змінних

Розділ 6. Інтегральне числення функції однієї змінної

Невизначений інтеграл. Визначений інтеграл

Розділ 7. Диференціальні рівняння

Диференціальні рівняння першого порядку. Лінійні диференціальні рівняння другого порядку зі сталими коефіцієнтами

Розділ 8. Ряди

Числові ряди. Ступеневі ряди

Розділ 9. Теорія ймовірностей та математична статистика

Основні поняття теорії ймовірностей. Класичне означення ймовірності та елементи комбінаторного аналізу. Статистичне та геометричне означення ймовірності. Умовна ймовірність та поняття про незалежність подій. Формули повної ймовірності та Баєса. Модель повторних випробувань схеми Бернуллі. Теореми Муавра-Лапласа та Пуассона як дослідження асимптотичної поведінки біноміального розподілу. Дискретні випадкові величини, їх закони розподілу та числові характеристики. Неперервні та абсолютно неперервні випадкові величини. Рівномірний, показниковий (експоненціальний) та нормальний закони розподілів ймовірностей. Перетворення послідовностей нормально розподілених випадкових величин. Випадкові вектори та закони їх розподілів: сумісні, маргінальні, умовні. Системи незалежних випадкових величин. Закони великих чисел та центральна гранична теорема. Основні поняття математичної статистики: вибіркові спостереження та вибіркові оцінки. Методи параметричного та непараметричного

оцінювання параметрів. Методи перевірки статистичних гіпотез

Розділ 10. Математичне програмування

Предмет математичного програмування. Лінійне програмування. Двоїстість у лінійному програмуванні. Методика розв'язування транспортної задачі. Цілочислове програмування

Розділ 11. Дослідження операцій

Предмет та задачі дослідження операцій. Оптимізаційні задачі управління запасами. Задачі масового обслуговування. Задачі упорядкування та координації Сітьове планування. Задачі та моделі заміни. Задачі з умовами невизначеності та конфлікту. Багатокритеріальні задачі в менеджменті

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Гмурман В.Е. Руководство к решению задач по теории вероятностей и математической статистике /В.Е. Гмурман - М Высш шк, 2003.
- 2 Гмурман В.Е. Теория вероятностей и математическая статистика /В.Е. Гмурман – М.: Высш шк, 2004.
- 3 Ковальчук Т.В. Вища математика для економістів /Т.В. Ковальчук, В.С.Мартиненко – Ч. 1. –К.: КНТЕУ, 2005.
- 4 Ковальчук Т.В. Вища математика для економістів /Т.В. Ковальчук, В.С.Мартиненко, В.І. Денисенко – Ч. 2. – К.: КНТЕУ, 2007.
- 5 Кремер Н.Ш. Высшая математика для экономистов / Н.Ш. Кремер –М.: ЮНИТИ, 2001.
- 6 Мартиненко В.С. Збірник задач з вищої математики /В.С. Мартиненко та ін.. – Ч. 1. – К.: КНТЕУ, 2000.
- 7 Мартиненко В.С. Збірник задач з вищої математики /В.С. Мартиненко та ін. – Ч. 2. – К.: КНТЕУ, 2002.
- 8 Зайченко Ю.П. Дослідження операцій підручник / Ю.П. Зайченко – К.: ВІПОЛ, 2000.
- 9 Исследование операций в экономике учеб пособие / под ред Н.Ш. Кремера – М.: Банки и биржи , ЮНИТИ, 1999.
- 10 Таха Х. Введение в исследование операций / Х. Таха – М.: Вильямс, 2001.
- 11 Красе М.С. Математика для экономических специальностей / М.С. Красе - М.: Дело - М, 2002.
- 12 Поллард Дж. Справочник по вычислительным методам статистики / Дж. Поллард –М.: Финансы и статистика, 1982 - 344 с.
- 13 Ульянченко О.В. Дослідження операцій в економіці / О.В. Ульянченко –Х.: Гриф, 2003.

ФПНЗЕ 3. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

І. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній техніці та використання сучасних інформаційних технологій для вирішення різноманітних завдань у практичній діяльності за фахом.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців із таких питань:

- Інформаційні технологи, їх роль і місце у сучасному суспільстві.
- Архітектура та принципи функціонування персональних комп'ютерів.
- Програмне забезпечення сучасних інформаційних систем в економіці та тенденції його розвитку.
 - Технологія роботи у середовищі графічної операційної системи Windows.
- Основи побудови локальних комп'ютерних мереж і їх місце у сучасних інформаційних системах.
- Інтерфейс користувача локальних комп'ютерних мереж, створених на базі ОС Windows, Windows NT Workstation.
 - Технологія обробки текстових документів.
- Технологія створення, редагування та показу презентацій засобами програми t MS PowerPoint.
- Формалізація та алгоритмізація обчислювальних процесів.
- Інформаційні системи в економіці та можливості їх побудови засобами сучасних систем

- управління базами даних.
- Поняття бази даних, об'єкти бази даних MS Access, технологія проектування структури бази даних.
- Технологія створення, редагування і керування об'єктами бази даних MS Access Створення додатків із використанням засобів автоматизації у середовищі MS Access.
- Технологія створення, редагування та форматування електронних таблиць і діаграм у середовищі MS Excel.
- Технологія використання апарату математичної обробки та аналізу даних у середовищі MS Excel.
- Створення додатків із використанням засобів автоматизації у середовищі MS Excel.
- Технологія створення, редагування графічних об'єктів із використанням засобів комп'ютерної графіки.
- Експорт, імпорт та зв'язування об'єктів у середовищі інтегрованого пакета MS Office.
 - Сучасні інформаційні технології.
 - Організація інформаційної бази ІС.
 - Сучасні підходи до створення ІС та їх еволюція.
 - Інформаційні системи в економіці.
- Інтегровані інформаційні системи та перспективні напрями розвитку ІС системи підтримки прийняття рішень (СППР) та експертні системи (ЕС).

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами універсальних професійних компетенцій з використання програмного забезпечення сучасних інформаційних систем та технологій в управлінні підприємствами.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Інформатика та комп'ютерна техніка

Основні поняття інформатики та комп'ютерної техніки. Структура та основні пристрої сучасних ПК. Принципи та структура програмного забезпечення ПК. Операційна система MS Windows. Системи обробки текстової інформації. Текстовий редактор MS Word. Системи табличної обробки даних. Табличний процесор MS Excel. Основи роботи в середовищі табличного процесора MS Excel. Робота з функціями та формулами в табличному процесорі MS Excel. . Робота з базами даних у середовищі MS Excel. Створення, редагування та форматування діаграм у середовищі MS Excel. . Системи управління базами даних (СУБД). СУБД MS Access. Основи побудови баз даних. Технологія створення, редагування та керування базою даних СУБД MS Access. Технологія створення, редагування та використання запитів СУБД MS Access. Технологія створення та використання форм СУБД MS Access. Технологія створення, редагування та використання звітів СУБД MS Access. Макроси у СУБД MS Access. Технологія створення презентацій засобами програми PowerPoint

Модуль 2. Інформаційні системи та технології

Підприємство та інформаційні системи управління його діяльністю. Підприємство як цілеспрямована система. Інформаційні системи та їх роль в управлінні підприємством та економікою. Економічна інформація, засоби її формалізованого опису та технології оброблення. Сучасні підходи до розроблення і впровадження ІС. Організація інформаційної бази системи оброблення інформації. Інформаційні системи в економіці. Сучасні підходи та організаційно-методичні основи створення ІС. Еволюція ІС. Інтегровані інформаційні системи. Системи підтримки прийняття рішень та експертні системи. Комп'ютерні тренінгові системи в економіці та навчанні

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Виллетт Э. Office XP Библия пользователя / Э. Виллетт, С. Каммингс , пер. с англ.. – М.: Вильямс, 2002 - 843 с.
- 2 Долженков В.А. Microsoft Excel 2003 / В.А. Долженков, Ю.В. Колесников – СПб.: БХВ-Петербург, 2004 -1023 с.
- 3 Михеева В.Д. Microsoft Access 2003 / В.Д. Михеева, И.А. Харитоновна - БХВ-Петербург, 2004 -1069 с + CD-ROM.
- 4 Шалин П. Энциклопедия Windows XP Архитектура и принципы работы Windows XP,

установка, настройка и обслуживание системы, работа в локальной сети и администрирование / П. Шалин – СПб.: Питер, 2003 - 688 с.

5 Самоучитель Microsoft Office XP: Пошаговая интерактивная обучающая система – М.: КомпактБук , Новый Диск, 2004.

6 Microsoft PowerPoint 2003: Самоучитель TeachPro. Мир комп'ютера. – М.: Мультимедиа технол. и дистанц. обучение, 2005 - 1 електрон. опт. диск. (CD-ROM).

7 Гордієнко І.В. Інформаційні системи і технології в менеджменті: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. диск. /І.В. Гордієнко - 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003 - 259 с.

8 Гужва В.М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: навч. посіб. / В.М. Гужва – К.: КНЕУ, 2001 - 400 с.

9 Демідов П.Г. Комп'ютерні тренінгові системи в економіці: навч. –метод. посіб. / П.Г. Демідов – К.: Київ нац –торг. екон. ун-т, 2005 - 240 с.

10Плескач В.Л. Інформаційні технологи та системи: підруч. для студ. екон. спец. / В.Л. Плескач, Ю.В. Рогушина, Н.П. Кустова – К.: Книга, 2004 - 520 с.

11Калберг К. Бізнес-анализ с помощью Excel / Конрад Калберг; пер. с англ. К.: Диалектика, 1997 -448 с.

12Круглов В.В. Искусственные нейронные сети / В.В. Круглов, В.В. Борисов –М.: Горячая линия - Телеком, 2002 - 382 с.

13Маклаков С.В. Моделирование бизнес-процессов с BPWin / С.В. Маклаков – М.: ДИАЛОГ - МИФИ, 2002 - 224 с.

14Основи інформаційних систем: навч. посіб. / за ред. В.Ф. Ситника –К.: КНЕУ, 1997 - 252 с.

15Пінчук Н.С. Інформаційні системи і технології в маркетингу: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. диск. /Н.С. Пінчук, Г.П. Галузинський, Н.С. Орленко –К.: КНЕУ, 2001 - 296 с.

ПП 1.5. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є здобуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Завданням дисципліни є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури, набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

Результати вивчення дисципліни:

- володіти категоріальним апаратом та методологією дослідження,
- аналізувати особливості розвитку та становлення економічних відносин між людьми у процесі господарської діяльності,
- аналізувати взаємодію економічних суб'єктів у процесі створення матеріальних благ при обмежених ресурсах,
- застосовувати діалектичні методи економічного аналізу при дослідженні елементів ринкового механізму,
- обґрунтовувати можливості застосування теоретичних моделей економічного розвитку в практичній діяльності,
- аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин фіскальної політики та державного регулювання в умовах ринкової економіки, оцінювати вплив на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Основи економічної теорії

Предмет і метод економічної теорії. Економічна система суспільства. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства. Теорія товару і грошей. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг. Капітал сфери обігу. Ринкові відносини в аграрному секторі. Доходи населення, їх формування та розподіл. Держава та її економічні функції. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Економічні аспекти глобальних проблем

Розділ 2. Макроекономіка

Предмет, метод та функції макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції. Споживання, заощадження та інвестиції. Класична модель макроекономічної рівноваги. Рівновага національного ринку у моделі IS-LM. Фіскальна політика держави. Монетарна політика. Циклічні коливання та економічне зростання. Інфляція та антиінфляційна політика. Безробіття та політика зайнятості. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Розділ 3. Мікроекономіка

Корисність економічного блага. Економічний вибір. Аналіз поведінки споживача. Попит та пропозиція. Теорія еластичності. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель фірми. Витрати виробництва. Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістична структура ринку. Похідний попит. Ринок праці. Ринок капіталу. Економічна ефективність та добробут. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Економічна теорія Політекономія підручник / за ред В.Д. Базилевича / В.Д. Базилевич, В.М. Попов, К.С. Базилевич, Н.І. Гражевська - 7-ме вид., стер.- К.: Знання-Прес, 2008 -719 с.
- 2 Костюк В.С. Економічна теорія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. зал. /В.С. Костюк, А.М. Андрущенко, І.П. Борейко – К.: Центр учб. л-ри, 2009 -282 с.
- 3 Никифоров А.А. Макроэкономика: научные школы, концепции, экономическая политика: учеб. пособие / А.А. Никифоров, О.Н. Антипина, Н.А. Миклашевская – М.: Дело и Сервис, 2008 - 543 с.
- 4 Антимонопольна діяльність підручник /за ред. В.Д. Лагутіна – К.: КНТЕУ, 2005 - 580 с.
- 5 Базилевич В.Д. Макроекономіка: підручник / за ред. В.Д. Базилевича, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик – К.: Атіка, 2009 - 368 с.
- 6 Ястремський О., Гриценко О. Основи мікроекономіки. Вид. друге, перероб. і допов., з Моделью-комп'ютерним додатком на лазерному диску – К.: Знання - Прес, 2007 - 578 с.
- 7 Калінченко О.В. Мікроекономіка: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Калінченко, Л.М. Березіна – К.: Центр учб. л-ри, 2008 - 472 с.
- 8 Косік А.Ф. Мікроекономіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.Ф. Косік, Г.Є. Гронтовська - 2-ге вид., перероб. і допов. –К.: Центр учб. л-ри, 2008 -436 с.
- 9 Лагутін В.Д. Бюджетна та монетарна політика: координація в трансформаційній економіці / В Д Лагутін - К КНТЕУ, 2007 - 247 с.
- 10 Мазараки А.А. Торговля. Деньги. Менталитет / А.А. Мазараки –К.: Книга, 2006 -631 с.
- 11 Макроекономіка та макроекономічна політика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.Ф. Мельник, Т.Л. Желюк, О.В. Дугопольський, О.В. Панухник – К.: Знання, 2008 - 699 с.
- 12 www.president.gov.ua
- 13 www.kmu.gov.ua
- 14 www.rada.gov.ua
- 15 www.me.gov.ua

ІІІ 2. ПРАКТИКА (ШИФР - ІІІ 2)

ІІІ 2.1. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «ВСТУП ДО ФАХУ»

І. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Метою навчальної практики «Вступ до фаху» є ознайомлення студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданнями управлінської діяльності, роллю керівників різних рівнів в управлінні сучасними підприємствами, особливостями організації підготовки фахівців з

менеджменту.

Завданням навчальної практики є:

- ознайомити студентів з основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні та її особливостями у ВНЗ, надати стислу інформацію про Болонський процес,
- ознайомити студентів із загальними питаннями Державного стандарту вищої освіти в Україні та організаційно-методичним підґрунтям навчання у ВНЗ,
- ознайомити з особливостями організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної і виховної роботи у ВНЗ, на відповідному факультеті, на випусковій кафедрі;
- охарактеризувати новітні інноваційні та комп'ютерні технології, методи активізації навчання під час проведення лекційних, семінарських занять, практикумів, поточного та підсумкового контролю знань, державної діагностики якості підготовки студентів,
- визначити місце та роль фахівця з менеджменту організацій і адміністрування,
- ознайомити студентів зі змістом навчального плану підготовки фахівців, структурою, послідовністю і взаємозв'язком між дисциплінами,
- визначити види, місце, зміст і терміни навчальної, комплексної бакалаврської, комплексної з фаху та переддипломної практик, стажування у забезпеченні ґрунтовних практичних умінь і навичок у підготовці фахівця,
- ознайомити студентів зі сферою їх майбутньої професійної діяльності, переліком основних типів підприємств,
- довести до відома студентів перелік посад, що може обіймати випускник даного професійного спрямування на підприємствах,
- надати студентам стислий огляд змісту освітньо-професійної програми фахівці відповідного професійного спрямування напряму «Менеджмент», а також ознайомити з кваліфікаційними вимогами та основними видами і змістом діяльності менеджера.

Результатом навчальної практики повинні стати: усвідомлення студентами майбутньої сфери діяльності, змісту вищої освіти та фахової підготовки, комплексу фундаментальних і професійних знань, особливостей організації та змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівців з менеджменту і адміністрування на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях у ВНЗ, сутності навчального плану щодо підготовки зазначених фахівців організації виховної роботи у ВНЗ, спрямованої на формування національної свідомості та гідності громадянина України, підвищенню рівня загальної культури, створення умов для розвитку особистості.

II. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні. Організація навчального та виховного процесу у ВНЗ та на факультеті. Студентське самоврядування. Історія і традиції ВНЗ. Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності. Галузева специфіка змісту підготовки менеджерів у ВНЗ.. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців. Інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу ВНЗ

. Досвід роботи підприємств різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання в сучасних умовах. Роль менеджера у підвищенні соціально-економічної ефективності функціонування сучасних підприємств. Професійне самовизначення студента

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Інформаційний пакет зі спеціальності (професійного спрямування).
- 2 Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук. – К.: Освіта України, 2004.
- 3 www.mon.gov.ua, www.education.gov.ua

III 1.3. ПРАВО

III 1.3.1. ПРАВОЗНАВСТВО

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни - підготовка спеціалістів управлінського профілю, що працюватимуть в умовах побудови правової держави та ринкової економіки. У професійному

плані вивчення дисципліни спрямовано на правове регулювання у сфері виробничих відносин. Майбутній фахівець повинен опанувати необхідний мінімум правових знань як передумови успішної виробничої діяльності.

Завданням вивчення дисципліни є формування у студента знань про основоположні відомості з теорії держави і права, основи цивільного, трудового, сімейного, адміністративного та кримінального права, вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті, навичок щодо роботи з нормативно-правовими актами, правильного користування юридичною термінологією, правильного застосування правових норм у виробничо-службовій діяльності.

Результатом вивчення дисципліни слід вважати отримання студентами комплексу знань з теорії держави і права, основ цивільного, сімейного, трудового, адміністративного та кримінального права України та здобуття навичок практичного застосування цих знань.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Основи теорії держави і права

Основи теорії держави. Загальне поняття права. Норми права. Джерела права. Система права. Реалізації права. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність

Розділ 2. Основи цивільного та сімейного права

Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин. Суб'єкти цивільного права. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво в цивільному праві. Зобов'язальне право. Основи сімейного права України

Розділ 3. Основи трудового права

Характеристика трудових правовідносин. Припинення трудових правовідносин. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Правове регулювання трудових спорів

Розділ 4. Основи адміністративного та кримінального права

Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Атамась Г.О. Правознавство: навч. посіб. [для студ. усіх спец. вищ. навч. закл.] / Г.О. Атамась, А.П. Шелепов, А.М. Якутка // Нац. ун-т «Львів політехніка» - Л.: Вид-во нац. ун-ту «Львів політехніка», 2004.
- 2 Основи права України: навч. посіб. [для студ. неюрид. спец. вищ. навч. зал.] / В.Я. Бурак, О.В. Гришук, П.Ф. Гураль та ін., В.Л. Ортинський (ред.) - 2-ге вид., переробл. і допов. – Л.: Оріяна-Нова, 2005.
- 3 Крегул Ю.І. Основи правознавства: навч. посіб. / Ю.І. Крегул – К.: Київ нац. торг.- економ. ун-т, 2007.
- 4 Пастухов В.П. Основи правознавства: навч. посіб. / В.П. Пастухов, В.Ф. Пеньківський / В.П. Пастухов [ред..] – К.: Алерта, 2005.
- 5 Правознавство: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / Наук. – метод. центр вищої освіти, Харк. нац. ун-т радіоелектроніки / Ю.Г. Борисенко (упоряд.) – Х.: ХНУРЕ, 2005.
- 6 Правознавство: підручник / А.І. Берлач, Д.О. Карпенко, В.С. Ковальський та ін., В.В. Копейчиков (ред.), А.М. Колодій (ред.) – К.: Юрінком Інтер, 2004.
- 7 Білоус В.І., Правознавство: метод вказівки з навч. дисципліни / В.І. Білоус, І.В. Дмитриченко, М.О. Філіпських – Миколаїв: НУК, 2007.
- 8 Гончаренко В.Г. Правознавство. Словник термінів: навч. посіб. / В.Г. Гончаренко, Л.М. Астрова, А.М. Бірюкова, та ін – К.: Юрисконсуьлт, КНТ, 2007.
- 9 Єрофєєнко Л.В. Правознавство: навч. –метод. посіб. / Л.В. Єрофєєнко, В.М. Бережний. – Х.: ХНАДУ, 2007.
- 10 Костенко О.Б. Основи правознавства: посібник [для вступників до вищ. навч. закл.] / О.Б. Костенко - 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Ін Юре, 2007.

ПП. 1.3.2. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є необхідність підготовки фахівців сфери управління, що працюватимуть в умовах побудови правової держави та ринкової економіки, вивчення сукупності правових норм, які регулюють суспільні відносини і формуються під час забезпечення органами виконавчої влади реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також у процесі державного управління економічним, соціально-культурним та адміністративно-політичним будівництвом у державі.

Завданням вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців

знань про:

- сутність адміністративного права, його зв'язок з державним управлінням,
- чинне адміністративне законодавство,
- функції та принципи державного управління,
- систему виконавчої влади, правове положення суб'єктів, що *п* здійснюють,
- форми та методи державного управління,
- поняття та види адміністративного примусу та адміністративної відповідальності,
- поняття та принципи адміністративного процесу, його структуру,
- способи забезпечення законності,
- спеціальні адміністративно-правові режими,
- особливості галузевого та міжгалузевого управління

вмінь:

- тлумачити та застосовувати чинне адміністративне законодавство,
- правильно використовувати в практичній діяльності методи державного управління,
- готувати акти державного управління та приймати управлінські рішення, юрисдикційні та інші акти,
- здійснювати функції щодо забезпечення законності в державному управлінні, при розгляді справ про адміністративні правопорушення.

Результатом вивчення дисципліни є здобуття знань про особливості адміністративно-правового регулювання управлінських відносин та чинну систему органів державного управління, форм і методів державного управління національною економікою, соціально-культурним та адміністративно-політичним устроєм, а також міжгалузевого державного управління, вміння застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні правових питань у практичній діяльності.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1 Загальна частина

Розділ 1. Державне управління і адміністративне право

Державне управління і державна влада. Предмет і система адміністративного права. Адміністративно-правові норми та відносини

Розділ 2. Суб'єкти адміністративного права України

Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Президент України як суб'єкт адміністративного права. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Функції, форми та методи державного управління. Форми державного управління. Адміністративно-правові методи. Адміністративна відповідальність

Розділ 4. Адміністративно-процесуальне право

Адміністративно-процесуальна діяльність. Проведення в справах про адміністративні правопорушення. Законність і дисципліна у сфері державного управління

Модуль 2. Особлива частина

Розділ 5. Основи адміністративно-правової організації управління економікою, соціально-культурною та адміністративно-політичною сферами

Правові засади управління економікою. Управління промисловістю. Управління сільським

підприємством. Управління будівництвом і житлово-комунальним господарством. Управління транспортом і зв'язком. Управління використанням і охороною природних ресурсів. Управління фінансами. Управління митною справою

Розділ 6. Управління соціально-культурним будівництвом

Управління освітою. Управління охороною здоров'я населення. Управління культурою. Управління в сфері соціального захисту населення

Розділ 7. Управління адміністративно-політичною діяльністю

Управління обороною. Управління національною безпекою. Управління внутрішніми справами. Управління закордонними справами. Управління фінансами. Управління митною справою

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Административное право Украины: учебник / под общ. ред. С.В. Кивалова – Х.: Одиссей, 2004. - 880 с.
- 2 Адміністративна відповідальність (загальні положення та правопорушення у сфері обігу наркотиків): навч. посіб./ за заг.ред. д-ра юрид. наук, проф.. І.П. Голосніченка – К.: КІВС, 2003. - 112с.
- 3 Адміністративна відповідальність в Україні: навч. посіб. / за заг. ред.. доц.. А.Т. Комзюка – Х.: Ун-т внутр. справ, 1998. - 78 с.
- 4 Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: У 2 т. / Ред.. колегія В.Б. Авер'янов (голова) – К.: Юрид. думка, 2004.
- 5 Адміністративне право України: навч. посіб./ Г.Г. Забарний, Р.А. Калюжний, В.К. Шкарупа – К.: Вид-во Паливода А.В., 2005. - 368 с.
- 6 Адміністративне право України: підручник / Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, О.В. Дяченко та ін., за ред.. Ю.П. Битяка –К.: Юршком Інтер, 2001. -544 с.
- 7 Ващенко С.В. Основи адміністративного права (загальні поняття, категорії, схеми): навч. посіб. / С.В. Ващенко, М.М. Долгополова – Запоріжжя: Юрид. ін-т МВС України, 2005. -106 с.
- 8 Ведершков Ю.А. Адміністративне право України: навч. посіб. / Ю.А. Ведерников, В.К. Шкарупа – К.: Центр навч. л-ри, 2005. - 336 с.
- 8 Голосніченко І.П. Адміністративний процес: навч. посіб./ І.П. Голосніченко, М.Ф. Стахурський, за заг. ред.. І.П. Голосніченка – К.: ГАН, 2003. - 256 с.
- 10 Битяк Ю.П. Державна служба в Україні. Організаційно-правові засади: монографія / Ю.П. Битяк – Х.: Право, 2005. - 304 с.
- 11 Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія / В.К. Колпаков – К.: Юрінком інтер, 2004. - 528 с.
- 12 Хорошак Н.В. Адміністративні стягнення за законодавством України: монографія / Н.В. Хорошак – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. -172 с.
- 13 Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія / О.В. Кузьменко –К.: Атіка, 2005. -352 с.
- 14 Основи адміністративного судочинства в Україні: навч. посіб. для юрид.ф-тів та юрид. клінік / за заг. ред.. Н.В. Александрова, Р.О. Куйбіди – К.: Конус-Ю, 2006. - 256 с.
- 15 Крегул Ю.І. Адміністративне право України: навч. посіб. [практикум] / Ю.І. Крегул – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. - 191 с.

2-й курс**ФПНЗЕ 2. СТАТИСТИКА****I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ**

Викладання дисципліни ставить за мету формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, оволодіння методами статистичного аналізу.

Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни є:

- збирання, перевірка та оцінювання статистичної інформації, розробка статистичних формулярів,
- зведення та групування матеріалів статистичного спостереження, виявлення зв'язків між окремими явищами та процесами, встановлення його структури,
- техніка обчислення узагальнюючих статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх) та їх економічна інтерпретація,
- статистична оцінка однорідності зібраного статистичного матеріалу,
- вивчення динаміки суспільних явищ, тенденцій і закономірностей їх розвитку,
- аналіз складних суспільних явищ та виявлення дії окремих факторів у їх розвитку,
- проведення вибіркового спостереження і техніка перенесення його результатів на генеральну сукупність

Результати вивчення дисципліни - студент повинен вміти проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності та тенденції розвитку досліджуваних явищ.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні. Статистичне спостереження. Зведення та групування статистичних даних. Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування. Ряди розподілу та їх аналіз. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Аналіз тенденцій розвитку. Індексний метод аналізу. Вибіркове спостереження

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Про державну статистику Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII // Відом Верховної Ради України – К., 2000 - №43.
- 2 Про інформацію Закон України –К.,1992 //Голос України -1992 -13 листоп.
- 3 Статистика підручник / С.С. Герасименко, А.В. Головач та ін.. – К.: КНЕУ, 2000 - 468 с.
- 4 Теорія статистики навч посіб / П Г Вашків, П Пастер, В П Сторожук та ш - К Либідь, 2001 - 320 с.
- 5 Захожай В.Б. Статистика: підручник / В.Б. Захожай, І.І. Попов – К.: МАУП, 2006 - 536 с.
- 6 Попов І.І. Теорія статистики. Практикум: навч. посіб. / І.І. Попов – К.: КНТЕУ, 2006 - 290 с.
- 7 Статистика: учеб.пособие / под ред М.Р. Ефимовой – М.: ИНФРА-М , 2002.
- 8 Бек В.Л. Теорія статистики: навч посіб / В.Л. Бек - К , ЦУЛ - 288 с.
- 9 Елисеєва И.И. Общая теория статистики: учебник /И.И. Елисеєва, М.М.Юзбашев – М.: Финансы и статистика, 2004 - 544 с.
- 10 Єріна А.М. Теорія статистики: практикум / А.М. Єріна, З.О. Пап'ян –К.: Знання, 2004 - 256 с.
- 11 Єріна А.М. Організація вибіркового спостереження: навч. посіб /А.М. Єріна – К.: КНЕУ, 2004 -127с.
- 12 Парфенцева Н.О. Міжнародні статистичні класифікації в Україні: Впровадження й використання / Н.О. Парфенцева –К.: Основи, 2000 -351 с.
- 13 Сигел Э. Практическая бизнес-статистика: пер с англ /Э. Сигел –М.: Вильямс, 2002 - 102ІС.
- 14 Статистика: структурно-логічні схеми та задачі навч. посіб -КНЕУ, 2007 -304 с.
- 15 Тарасенко І.О. Статистика: навч посіб / І.О. Тарасенко – К.: Центр навч. л-ри, 2006 - 344 с.
- 16 Опря А.Т. Статистика: навч. посіб /А.Т. Опря –К.: Центр навч. л-ри, 2005 -472 с.

ІІІ 1. ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна *мета курсу* - формування у студентів сучасного мислення та спеціальних знань у галузі управління на національному та регіональному рівнях, набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.

У процесі вивчення навчальної дисципліни студент має опанувати відповідну сукупність знань, вмінь та навичок, які повинні сприяти загально професійній підготовці майбутніх спеціалістів і забезпечити належне виконання ними покладених завдань у сфері управління. Він повинен *знати*:

- теоретико-методологічні засади формування загальнодержавної та регіональної політики;
- закономірності управління на державному та регіональному рівнях;
- особливості державного управління в різних сферах суспільного розвитку та на різних рівнях;
- методичні та організаційні основи управління розвитком суспільства;
- існуючі моделі державного управління, вітчизняну систему та структуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх компетенції;
- законодавчі та нормативно-правові засади діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком.

Програму складено з урахуванням і на основі головних законодавчих та нормативно-методичних документів, що регламентують діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері управління.

Результати вивчення дисципліни сприятимуть формуванню сучасного економічного мислення, виробленню навичок у застосуванні форм і методів державного та регіонального управління у майбутній практичній діяльності.

ІІ. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління

Основи теорії державного управління. Державна влада та державне управління. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку. Роль різних гілок влади у процесі державного управління. Державне управління на регіональному рівні

Розділ 2. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні

Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні. Центральні органи виконавчої влади в Україні. Регіональні органи державного управління. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

Розділ 3. Менеджмент органу державної влади

Внутрішня організація та управління органу державної влади. Державна служба в Україні. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади

Розділ 4. Взаємодія органів публічної влади центральних та регіональних органів управління

Відносини органів публічної влади в системі управління. Розвиток системи державного та регіонального управління

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Законодавство України про місцеве самоврядування: зб. законодав. актів за станом на 5 листоп. 2001 р //Верхов. Рада України – Офіц. вид. –К.: Парлам. вид-во, 2001.
- 2 Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право /В.Б. Авер'янов – К.: Юстиніан, 2007. -288 с.
- 3 Воронкова В.Г. Менеджмент в державних організаціях: навч. посіб. / В.Г. Воронкова – К.: Професіонал, 2004. - 256 с.

- 4 Глен Райт. Державне управління / Глен Райт – К., 1994. - 113 с.
- 5 Державне управління в Україні: навч. посіб. / за заг. ред. В.Б. Авер'янова –К., 1999. - 432 с.
- 6 Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова –К.: Факт, 2003. -384 с.
- 7 Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський – К.: Знання, 2009. -582с.
- 8 Желюк Т.Л. Державна служба: навч. посіб. / Т.Л. Желюк – Луцьк: Професіонал, 2000. – 558 с.
- 9 Круш П.В. Регіональне управління: навч. посіб. / П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко – К.: ЦУЛ, 2007.-248 с.
- 10 Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: навч. посіб. / О.Д. Лазор. – К.: ЦУЛ, 2003. - 432 с.
- 11 Малиновський В. Державне управління: навч. посіб. /В. Малиновський –Луцьк: РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2000. - 558 с.
- 12 Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба: словник-довідник / О.Ю. Оболенський – К.: КНЕУ, 2005. – 478 с.
- 13 Оболенський О.Ю. Державна служба: підручник / О.Ю. Оболенський – К.: КНЕУ, 2006. - 472 с.
- 14 Ординський В.Л. Управління в органах виконавчої влади: навч. посіб. / В.Л. Ординський, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів – К.: ЦУЛ, 2008. - 296 с.
- 15 Якубовський О.П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії монографія / О.П. Якубовський, Т.А. Бутирська – О.: ОРІД НАДУ, 2004. - 196 с.

ПП 1.2. МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ

ПП 1.2.1. ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

І. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ

Головною **метою** викладання дисципліни є формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій.

Головними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є:

- забезпечення студентів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо;

- вивчення основних організаційних теорій;

- вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організацій;

- засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій;

- набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів;

- набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій. **Результати**

вивчення. Після опанування дисципліни студенти повинні вміти:

- працювати з монографічними, довідково-енциклопедичними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та менеджменту;

- володіти методикою розрахунків основних показників та використання методологічних інструментів з метою пізнання мінливих явищ та процесів, які впливають на стан організації;

- використовувати методологічні та методичні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій;

- досліджувати й характеризувати різні види організацій, визначаючи їх переваги й недоліки;

- здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур;

- визначати чинники формування іміджу й культури організації;

- розробляти заходи з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Методологічні засади теорії організації. Основні організаційні теорії та моделі. Організація як система. Організація як соціум. Організаційний процес. Самоорганізація. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації. Організаційне проектування. Культура організації

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Акулов В.Б. Теория организации: учеб. пособие / В.Б. Акулов, М.Н. Рудаков – Петрозаводськ: ПетрГУ, 2002. - 192 с.
- 2 Беляев А.А. Системология организации: учебник / А.А. Беляев, Э.М. Коротков, под ред. Э.М. Короткова – М.: ИНФРА-М, 2000. - 182 с.
- 3 Латфуллин Г.Р. Теория организации / Г.Р. Латфуллин, А.В. Райченко – СПб.: Питер, 2004. - 395 с.
- 4 Мильнер Б.З. Теория организации: учебник / Б.З. Мильнер – М.: Инфра-М, 2009. - 864 с.
- 5 Монастирський Г.Л. Теорія організації: навч. посіб. / Г.Л. Монастирський – К.: Знання, 2008. -319 с.
- 6 Радченко Я.В., Смирнов Э.А. Теория организации. ГУ. – М.: ЗАО Финстатинформ, 2000. - 212 с.
- 7 Смирнов Э.А. Теория организации. – М.: Инфра-М, 2003. - 248 с.
- 8 Теория организации / Т.Ю. Приходько, В.И. Приходько – СПб.: Питер, 2004. - 269 с.

III 1.2.2. МЕНЕДЖМЕНТ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Головною **метою** викладання дисципліни є формування у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична підготовка студентів з питань:

- сутності основних понять і категорій менеджменту та управління,
- принципів та функцій менеджменту,
- системи методів управління,
- змісту процесів та технології управління,
- основ планування, здійснення мотивування та контролювання,
- організації взаємодії та повноважень,
- прийняття рішень у менеджменті,
- інформаційного забезпечення процесу управління,
- керівництва та лідерства, стилів управління,
- етики і відповідальності у менеджменті,
- ефективності управління

Результатом вивчення дисципліни є спроможність студентів з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки в організаціях, аналізувати й узагальнювати матеріал у певній системі, порівнювати факти на основі здобутих з різних джерел знань, робити посильний внесок в гармонізацію людських відносин, налагоджувати ефективні комунікації у процесі управління, розробляти технології з прийняття та реалізації управлінських рішень, структурувати завдання відповідно до чисельності та кваліфікації виконавців, визначити черговість робіт, розраховувати термін їх виконання, з урахуванням ділових та особистісних рис добирати виконавців, розподіляти завдання, здійснювати делегування, визначати та оцінювати ефективність менеджменту

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Сутність, роль та методологічні основи менеджменту. Історія розвитку менеджменту. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Функції та методи менеджменту. Процес управління. Планування як загальна функція менеджменту. Організування як загальна функція

менеджменту. Мотивування як загальна функція менеджменту. Контролювання як загальна функція менеджменту. Регулювання як загальна функція менеджменту. Інформація і комунікації в менеджменті. Керівництво та лідерство. Ефективність менеджменту

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1 Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: підручник /О.С. Кузьмін, О.Г. Мельник - 2-е вид., випр., допов. – К.: Академвидав, 2007. - 464 с.

2 Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник - 3-е вид., допов. і перероб. – Л.: Нац. ун-т «Львів політехніка» (Інфор. видав. центр «ІНТЕЛЕКТ+» Ін-ту післядипломної освіти), «Інтелект захід», 2007. - 384 с.

3 Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А.А. Мазаракі, Г.С. Мошек, Л.А. Гомба та ін.. – К.: Атіка, 2007. - 564 с.

ПП 1.5. ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту й окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завданнями дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань:

- підприємство як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова),
- методологічні та методичні засади планування діяльності підприємства,
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства,
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи його ефективною використання,
- теоретичні засади формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання, методичні підходи до їх аналізу та планування,
- теоретичні засади формування та використання майнових ресурсів (активів) підприємства, методичні підходи до їх аналізу та планування,
- теоретичні засади формування фінансових ресурсів (капіталу) підприємства, методичні підходи до їх аналізу та планування,
- механізм формування економічних результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства,
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення,
- сутність фінансового стану підприємства, його складові та методи оцінки,
- конкурентоспроможність підприємства та методи її оцінки,
- механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства, забезпечення економічної безпеки підприємства

У **результаті** опанування програми дисципліни студент повинен мати цілісне уявлення про:

- економічні основи функціонування підприємства в системі ринкових відносин, основні напрями та види його діяльності, види підприємств, що функціонують в Україні,
- систему аналізу та планування обсягів, результатів діяльності ресурсного потенціалу підприємства,
- зовнішнє середовище та його вплив на діяльність підприємства,
- ресурсний потенціал підприємства та його складові елементи,
- основні результативні показники діяльності підприємства, порядок їх формування та використання,
- капітал підприємства, його структуру, взаємозв'язок з ресурсами, економічні основи формування та використання,
- ефективність, конкурентоспроможність підприємства та його продукції, володіти

практичними навичками оцінки цих параметрів,

- сучасні теорії та моделі розвитку підприємства, механізм трансформації (реструктуризації) підприємств у процесі розвитку,

- економічну безпеку підприємства та його антикризову діяльність

Студент повинен володіти методами та інструментарієм:

- стратегічного, тактичного та оперативного планування, планування обсягів діяльності, необхідних ресурсів, зовнішніх і внутрішніх обмежень та ризиків, напрямів розвитку та реструктуризації,

- обґрунтування обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства, його виробничої потужності, потреби підприємства у матеріальних ресурсах, мати уявлення про критерії оптимізації обсягів матеріально-сировинних ресурсів, що необхідні підприємству, товарну та цінову політику підприємства,

- аналізу та планування ресурсів, які необхідні підприємству, розробки політики формування та використання трудових, майнових і фінансових ресурсів,

- аналізу та планування доходів, поточних витрат і фінансових результатів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства,

- обґрунтування ефективності інвестиційних та інноваційних проєктів,

- оцінки фінансово-майнового стану підприємства, його конкурентоспроможності, загрози банкрутства

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин

Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці. Планування діяльності підприємства. Економічні основи виробничої діяльності підприємства. Економічна характеристика продукції підприємства. Виробнича програма підприємства. Виробнича потужність підприємства

Розділ 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Ресурсний потенціал підприємства. Трудові ресурси підприємства. Майнові ресурси (активи) підприємства. Фінансові ресурси (капітал підприємства)

Розділ 3. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства

Поточні витрати підприємства та собівартість продукції. Доходи та цінова політика підприємства. Фінансові результати діяльності підприємства

Розділ 4. Інтегральна оцінка стану підприємства

Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки

Розділ 5. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки

Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
- 2 Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 30.06.1999 р. № 784-XIV.
- 3 Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII.
- 4 Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2211-III.
- 5 Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV.
- 6 Економіка підприємства: підручник / за заг. ред.. С.Ф. Покропівного - 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: КНТЕУ, 2000. - 528 с.
- 7 Економіка підприємства: підручник /І.О. Чаюн, Г.М. Богославець, Л.Л. Стасюк та ін., за заг. ред.. Н.М. Ушакової. – К.: Київ над торг. –екон. ун-т, 2005. - 569 с.
- 8 Економіка підприємства: підручник / за ред.. А.В. Шегди. –К.: Знання, 2006. -615с.
- 9 Фінанси підприємств: підручник / кер. авт. кол. і наук. ред.. А.М. Поддєрьогін. - 3-тє вид., переробл. та допов. – К.: КНЕУ, 2000.
- 10 Фінанси підприємства: підручник/Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гриню та ін.. –К.: Київ нац. торг.-екон. ун-т, 2006.-491 с.
- 11 Бригхэм Ю.Ф. Финансовый менеджмент: пер. с англ.. /Ю.Ф. Бригхэм, М.С. Эрхардт. –

ПП 1.3. ПРАВО

ПП 1.3.3. ТРУДОВЕ ПРАВО

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні студентами обсягу знань, що формують юридичне мислення, набутті навичок щодо застосування теоретичних правових знань у практичних управлінських ситуаціях, а також навичок самостійної роботи, необхідних для подальшого поглиблення й своєчасного оновлення професійних менеджерських знань, формування правосвідомості і правової культури у майбутніх працівників ділової еліти.

Завданням дисципліни є набуття студентами таких знань та навичок: знати та вміти аналізувати норми трудового законодавства, їх вплив на стратегічне планування, застосовувати норми трудового права у практичних ситуаціях при роботі з кадровими ресурсами, профспілками, партнерами, державними органами, правильно користуватися правовою термінологією, працювати з договорами, звітністю та іншою кадровою документацією, будувати свою управлінську діяльність на принципах, що закріплені в діючому трудовому законодавстві.

Результати вивчення дисципліни включають знання та розуміння як діяти та бути в конкретних практичних ситуаціях в управлінських відносинах і передбачають теоретичну та практичну підготовку з таких питань:

- поняття трудового права як галузі права України та його місце в системі права України,
- поняття і класифікація джерел трудового права,
- правові форми працевлаштування,
- правове регулювання колективного і трудового договорів,
- робочий час та час відпочинку,
- порядок оплати праці,
- охорона праці,
- дисциплінарна та матеріальна відповідальність,
- трудові спори та порядок їх вирішення,
- контроль за дотриманням законодавства про працю.

Після вивчення цієї дисципліни студенти повинні:

- мати знання і навички в галузі трудового права на основі розгляду управлінських ситуацій,
- вміти орієнтуватися у чинному трудовому законодавстві, правильно його тлумачити і застосовувати на практиці при розробці комплексного підходу управління,
- визначати цілі, завдання, принципи, інструментарій трудового права,
- керуватись нормами і принципами діючого трудового законодавства і локальних нормативних актів у адміністративній та управлінській діяльності, при розробці програм по розвитку трудових ресурсів,
- зважати на юридичні обмеження в процесі стратегічного планування,
- усвідомлювати свою професійну приналежність, зважаючи на отриманні знання трудових норм, які уявляють собою основу управління,
- аналізувати і прораховувати управлінську ситуацію на підприємстві з юридичної точки зору

Студенти повинні вміти.

- застосовувати чинне трудове законодавство в управлінській діяльності при підборі і призначенні службовців, в питаннях оцінки трудової діяльності працівників,
- укладати і змінювати трудові договори, а також припиняти їх дію,
- складати проекти колективних договорів, враховуючи оцінку існуючих ресурсів і майбутніх потреб працівників,
- вирішувати колективні та індивідуальні трудові спори, що можуть виникнути в менеджерській діяльності,
- складати висновки і подавати пропозиції щодо правомірності накладення матеріальної та дисциплінарної відповідальності,

- взаємодіяти з державними органами, що здійснюють нагляд за дотриманням законодавства про працю.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права. Колективні договори і угоди. Укладення трудового договору. Зміна трудового договору. Припинення трудового договору. Робочий час і час відпочинку. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства

III СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Конституція України // Відом. Верховної Ради України. -1996 -№30. –Ст. 141.
- 2 Кодекс законів про працю України: Закон Української РСР від 10 груд. 1971 р. // Відом. Верховної Ради УРСР. -1971. –Дод. до №50. – Ст. 375.
- 3 Про колективні договори та угоди: Закон України від 1 лип. 1993 р. № 3356 – XII // Відом. Верховної Ради України. -1993. -№36. – Ст.. 361.
- 4 Про зайнятість населення: Закон України від 1 берез. 1991 р. № 803 - XII // Відом. Верховної Ради України. -1991. -№14. –Ст. 170.
- 5 Про охорону праці: Закон України від 14 жовт. 1992 р. № 2694 - XII // Відом. Верховної Ради України. -1992. -№49. - Ст. 668.
- 6 Про оплату праці: Закон України від 24 берез. 1995 р. № 108/95-ВР // Відом. Верховної Ради України. -1995. -№17. – Ст.. 121.
- 7 Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 верес. 1999р. № 1045-XIV // Відом. Верховної Ради України. -1999. -№45. –Ст. 397.
- 8 Про відпустки: Закон України від 15 листоп. 1996 р. № 504/96-ВР // Відом. Верховної Ради України. -1997. -№2. – Ст.. 4.
- 9 Бойко М.Д. Трудове право України. Курс лекцій: навч. посіб. / М.Д. Бойко – К.: Олан, 2003. -335 с.
- 10 Прокопенко В.І. Трудове право України: підручник [для студ. юрид. Вищ. навч. закл.]/ В.І. Прокопенко. – Х.: Консул, 2005. - 527 с.
- 11 Трудове право України. Академічний курс: підручник [для студ. юрид. спец. вищих навч. закл.] / П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, З.Я. Козак та ін.. - 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Ін Юре, 2006. - 537 с.
- 12 Трудовое право Украины: учеб. –справ. пособие / [Г.И. Чанышева, Н.Б. Болотина, Т.М. Додина, А.Л. Олейников]-Х.: Одиссей, 2001. -479 с.
- 13 Газета «Юридическая практика». - Режим доступу: www.practix.com
- 14 Вісник податкової служби України. - Режим доступу: www.visnuk.com.ua
- 15 Українське право. - Режим доступу: www.ukrpravo.com
- 16 Юридичний довідник «LexQuorum».- Режим доступу: www.lexquorum.com
- 17 Юридична консультація online «Fmlex».-Режим доступу: www.finlex.com.ua
- 18 Інформаційно-довідникова система «Юрист Плюс»- Режим доступу: www.bagnenko.kherson.ua
- 19 Система інформаційно-правового забезпечення «Ліга». - Режим доступу: www.liga.net

III 1.3.4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування у студентів системи правових знань, невід'ємно пов'язаних з управлінською діяльністю, засвоєння теоретичних знань та практичних навичок, пов'язаних із правовим регулюванням господарської діяльності, правовим статусом суб'єктів господарювання та органів державної влади.

Завдання дисципліни спрямоване на:

- засвоєння норм господарського законодавства,

- дослідження сутності різних наукових шкіл,
- вироблення у студентів наукового підходу до оцінки чинного господарського права, необхідності вдосконалення його правового регулювання господарської діяльності,
- набуття навичок роботи з нормативним матеріалом,
- вміння розв'язати конкретні господарські ситуації на базі національного та міжнародного законодавства, розвитку правового мислення щодо реалізації господарської о права в обраній сфері діяльності,
- усвідомлення відповідальності при здійсненні юридично значимих дій. **Результатами** вивчення дисципліни є розвиток творчих навичок учасників економічних процесів, визначення відповідності їх дій вимогам чинного законодавства, застосування фундаментальних знань з господарського права в економіці підприємства, менеджменті, маркетингу, операціях на валютному та фондовому ринку, зовнішньоекономічній діяльності.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Поняття та види господарської діяльності. Державне регулювання господарської діяльності в Україні. Суб'єкти господарської діяльності. Організація господарської діяльності. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності. Договори про передачу майна у власність. Договори про передачу майна в користування. Договори про виконання робіт. Договори на надання послуг. Зобов'язання про спільну діяльність. Договори про створення юридичної особи. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. –Х.: Одіссей, 2008. - 424 с.
- 2 Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. –Х.: Одіссей, 2008. - 240 с.
- 3 Господарський кодекс України наук. –практ. коментар /О.І. Харитонова (ред..) – Х.: Одіссей, 2007. -831 с.
- 4 Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.М. Вінник - 2-ге вид., змін. і допов. – К.: Прав. єдність, 2008. - 766 с.
- 5 Кондратьєв В.О. Господарське законодавство: навч. посіб. [для слухачів екон. спеціальностей] / В.О. Кондратьєв , за ред.. С.В. Дрожжиної – К.: Ліра-К, 2009. - 468 с.
- 6 Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за ред.. В.М. Коссака – К.: Істина, 2007.
- 7 Підприємницьке право: підручник / за ред.. О.В. Старцева – К.: Істина, 2007. - 864 с.
- 8 Підприємницьке право: практикум / Л.В. Ніколаєва, О.В. Старцев, П.М. Пальчук, О.О. Бакалінська – К.: Істина, 2002. - 200 с.
- 9 Правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі: зб. норм. –прав. актів / О.І. Дорошенко (упоряд) –Д.: Дніпроніа, 2008. -1056 с.
- 10 Щербіна В.С. Господарське право: підручник /В.С. Щербіна - 4-те вид., переробл. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2009. - 640 с.
- 11 Беяневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти) – К.: Юрінком Інтер, 2006. - 592 с.

СГП 6. ПСИХОЛОГІЯ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни полягає у вивченні загальних закономірностей механізмів становлення та розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень.

Завдання дисципліни - сформувати систему теоретико-методологічних знань з проблем психологічної науки і практики, пізнання структурних елементів психіки, психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів і утворень на рівні відтворення тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі фахової діяльності майбутнього спеціаліста.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- психологічну характеристику психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень;
 - основні закономірності функціонування психічних пізнавальних процесів;
 - закономірності формування і розвитку особистості;
 - фактори формування особистості;
 - концепції особистості;
 - психологічні концепції теорії діяльності та її основні компоненти;
- уміти:
- застосовувати категоріальний апарат психології в системі професійного навчання і практичної діяльності;
 - враховувати основні психічні, соціально-психологічні та психофізіологічні прояви особистості;
 - сприймати науково обґрунтовану психологічну інтерпретацію структури елементів психіки особистості;
- усвідомлювати власну психічну сферу;
 - аналізувати різноманітні види діяльності;
 - пізнавати рівень розвитку психічних пізнавальних процесів у особистості.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна характеристика сенсорно-перцептивних процесів. Увага. Пам'ять. Мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності. Психологічна природа особистості. Розвиток психіки та становлення особистості. Психологічна структура особистості. Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості. Гармонія та відхилення у розвитку особистості. Методологічні засади сучасних теорій особистості. Загальна характеристика афективної сфери особистості. Принципи та методи психології емоцій. Емоційні стани і фактори їх регуляції. Загальні характеристики емоцій інтересу, радості, здивування, печалі, гніву. Теорії волі. Функціональне призначення афективної сфери. Вольові якості особистості. Проблеми та методологічні основи структурного аналізу діяльності. Психологічний аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки особистості. Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості. Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості. Психологічний аналіз регулятивної підсистеми особистості

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асмолов А.Г. Психология личности / А.Г. Асмолов. - М.: Смысл ; Академия, 2002. - 416 с.
2. Большой психологический словарь. СПб.; М.: Прайм-Еврознак, 2003. - 672 с.
3. Большой толковый психологический словарь. М.: Вече; А.С.Т., 2001. - 592 с.
4. Гиппенрейтер Ю.В. Введение в общую психологию. Курс лекций / Ю.В. Гиппенрейтер. -М.: Че Ро, 2002. - 336 с.
5. Энциклопедия: общая психология. - К.: Master Media, 2004.
6. Занюк С.С. Психология мотивації: навч. посіб. / С.С. Занюк. - К.: Либідь, 2002. - 304 с
7. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. - СПб.: Питер, 2002. - 512 с.
8. Колесов Д.В. Введение в общую психологию / Д.В. Колесов. - М.; Воронеж: МПСИ, 2002. - 736 с.
9. Климов Е.А. Общая психология. Общеобразовательный курс / Е.А. Климов. - М.: Юнити-Дана, 2001. -511 с.
10. Корольчук М.С. Основи психології. Опорні конспекти, схеми, методики / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк, В.М. Марченко. - К.: Ніка-Центр, 2009. - 320 с.
11. Корольчук М.С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я / М.С. Корольчук. - К.: ІНКІОС, 2002. - 272 с.
12. Корольчук М.С. Психодіагностика / М.С. Корольчук, В.І. Осьодло. - К.: Ельга; Ніка-Центр, 2008. - 400 с
13. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності / М.С. Корольчук. - К.: Ельга; Ніка-Центр,

2008.-400 с.

14. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А.Н. Леонтьев. - 3-е изд. - М.: Политиздат, 1982. - 304 с.
15. Максименко С.Д. Загальна психологія / С.Д. Максименко. - К.: ЦУЛ, 2004. - 272 с.

СГП 7. СОЦІОЛОГІЯ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ, РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з історією соціологічної думки та проблемним полем української і світової соціології.

Досягненню мети підпорядковуються такі навчальні **завдання**:

- надати студентам цілісне уявлення про суспільство;
- сформувати навички оперування теоретичним та фактичним матеріалом;
- допомогти в розумінні процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві в різних його проявах;
- навчити інтерпретувати і використовувати у професійній діяльності та в повсякденному житті знання з емпіричної соціології.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- структуру, функції, категоріальний апарат дисципліни,
- сутність основних концепцій розвитку суспільства,
- основні етапи розвитку світової та української соціології,
- сучасні тенденції розвитку соціологічної думки,
- вміти використовувати отримані знання.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія як наука про суспільство. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку. Соціологічна теорія суспільства. Особистість у системі соціальних зв'язків. Девіантна поведінка та соціальний контроль. Етносоціологія. Соціологія сім'ї та шлюбу. Соціологія масових комунікацій. Економічна соціологія як наука. Організація і проведення соціологічного дослідження

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: підручник / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. - К.: Каравела, 2005. - 312 с.
2. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навч. посіб. / Є.В. Сірий. - К.: Атака, 2004. - 480 с.
3. Соціологія: [підручник для студ. вищ. навч. закл.]. -2-ге вид./ за ред. В.Г. Городяненка. - К.: Академія, 2002. - 560 с.
4. Соціологія: навч. посіб. - 2-е вид. / за ред. С.О. Макеєва. - К.: Знання, 2003. - 455 с.
5. Соціологія: підручник / за ред. В.М. Пічі. - 3-є вид., стереотип. - Л. : Магнолія 2006, 2007.- 278 с.
6. Джери Д. Большой толковый социологический словарь / Д. Джери. - М., 1999.
7. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма / М. Вебер // Изб. произведения. - М., 1990.
8. Гіденс Е. Соціологія / Е. Гіденс. - К.: Основи, 1999. - 726 с.
9. Захарченко М.В. Історія соціології (від античності до початку ХХ століття) / М.В. Захарченко, О.І. Погорілий. - К.: Либідь, 1993. - 334 с.
10. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: [підручник для студ. вищ. навч. закл.] / М.П. Лукашевич. - К.: Каравела, 2005. - 283 с.

3-й КУРС

ІІІ 1.2. МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ

ІІІ 1.2.3. ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Головною **метою** викладання дисципліни є формування у студентів компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю підприємств та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації.

Головними **завданнями**, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якої організації, а спеціалісту в галузі управління потрібні ґрунтовні знання основ та категорійного апарату операційного менеджменту,
- засвоєння принципів та методів раціонального організування, планування і контролювання за функціонуванням операційних систем різних видів,
- набуття вмінь щодо розроблення операційної стратегії підприємства,
- набуття вмінь щодо обґрунтування рішення стосовно створення операційної системи, підтримки належного режиму й поточного функціонування,
 - забезпечення якості результатів операційної діяльності організації,
 - отримання знань щодо особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей

Результат отримання теоретичних знань з дисципліни дозволить сформувати низку спеціальних професійних компетенцій.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи. Операційна система організації: поняття, склад та види. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати. Управління процесом проектування операційної системи. Управління поточним функціонуванням операційної системи. Основи управління проектами. Основи менеджменту якості. Управління результативністю операційної діяльності

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент: навч. посіб. /В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко – Вид. 2-ге, виправл. і допов. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. - 532 с.
- 2 Гевко І.Б. Операційний менеджмент: навч. посіб. /І.Б. Гевко – К.: Кондор, 2005. - 228 с.
- 3 Гэлловэй Л. Операционный менеджмент. Принципы и практика / Л.Гэлловэй – СПб.: Питер, 2002. - 320 с.
- 4 Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум: навч. посіб. / Н.В. Микитенко – К.: КНТЕУ, 2009. -197с.
- 5 Стивенсон В.Дж. Управление производством: пер. с англ.. / В.Дж. Стивенсон – М.: ООО Изд-во «Лаборатория базовых знаний», ЗАО «Изд-во Бином», 1999. - 926 с.
- 6 Сумець О.М. Основи операційного менеджменту: підруч. для студ. ВНЗ /О.М. Сумець – К.: Професіонал, 2005. -414 с.
- 7 Ханна М.Д. Управління виробництвом з метою задоволення споживача: підручник / М.Д. Ханна – К.: ЗАТ «Віпо», 2003. - 225 с.
- 8 Чейз Р.Б. Производственный и операционный менеджмент: пер. с англ. - 10-е изд. / Р.Б. Чейз, Ф.Р. Джейкобз, Н.Дж. Аквилано – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2007. - 1184 с.

ПП 1.2.4. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ

Метою викладання дисципліни є формування комплексу теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації кадрової політики в сучасних організаціях, раціонального відбору працівників на посади та формування дієвого трудового колективу, оцінювання та розвитку працівників, а також цілеспрямованого використання їх потенціалу.

Завданням викладання дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- формування ефективної системи управління персоналом в організації,
 - обґрунтування концептуальних засад та методологічних принципів управління персоналом,
 - формування та аналіз стану кадрової політики організації,
 - проектування системи управління персоналом та нормативної чисельності працівників кадрової служби підприємства,
 - управління соціальним розвитком трудового колективу,
 - формування успішної команди як соціального утворення,
 - застосування сучасних методів планування та прогнозування потреб у персоналі,
 - організування набору і відбору персоналу в організації,
 - навчання, підвищення кваліфікації та перекваліфікація працівників на етапі розвитку персоналу організації,
- управління діловою кар'єрою та службово-посадовим рухом управлінців з метою їх розвитку,
- атестування персоналу та використання результатів у системі мотивування,
 - оцінювання ефективності та результативності управління персоналом
- Результатом** вивчення дисципліни є оволодіння професійно-функціональними знаннями та вміннями
- розуміти сучасні проблеми управління персоналом в Україні,
 - розуміти місце та значення управління персоналом у системі менеджменту організацій,
 - знати основні принципи управління персоналом у сучасній системі менеджменту,
 - розуміти сутність системного підходу до змісту функцій з управління персоналом в організації,
 - забезпечувати процес управління персоналом необхідною інформацією та документацією, вміти будувати активну кадрову політику організації, зокрема визначати основні заходи з її формування та реалізації,
 - володіти навичками кадрового планування з метою визначення оптимальної чисельності та структури працівників,
 - вміти проводити об'єктивний аналіз кадрової роботи на основі кадрового моніторингу,
 - знати та вміти розробляти необхідні кадрові документи,
 - знати основні функції кадрової служби, у т ч менеджера з персоналу,
 - вміти будувати раціональну структуру кадрової служби підприємства,
 - застосовувати основні статті трудового законодавства в Україні за ситуацією,
 - володіти вмінням формувати згуртований трудовий колектив організації та управляти ним,
 - розуміти сутність позитивного соціально-психологічного клімату в колективі та пропонувати заходи щодо його покращання,
 - вміти характеризувати індивідуальні особливості (сильні та слабкі риси характеру) працівника підприємства,
 - знати джерела пошуку кандидатів на вакантні посади в організацію та обирати з них найбільш економічно доцільні,
 - володіти методами ефективного комплектування штату та адаптації працівників на підприємстві,
 - вміти проводити співбесіду з кандидатами на вакантні посади в організацію та аналізувати анкетні дані,
 - складати план заходів із профорієнтаційної роботи в трудовому колективі підприємства,
 - розробляти пропозиції до плану соціального розвитку трудового колективу підприємства
 - володіти методами раціонального оцінювання працівників та вміти їх застосовувати в кожній конкретній організації,

- мати цілісне уявлення про систему розвитку персоналу організації,
- знати форми та методи навчання працівників та застосовувати їх залежно від потреб організації,
- володіти навичками розрахунку показників руху кадрів в організації,
- вміти документально оформляти рух працівників на підприємстві,
- мати уявлення про сутність соціального партнерства в організації та знати зміст колективного договору,
- вміти забезпечувати високий рівень трудової дисципліни працівників на підприємстві та підвищувати його,
- готувати пропозиції щодо проведення економічно обгрунтованої політики вивільнення персоналу та попередження плинності кадрів,
- вміти оцінювати рівень ефективності роботи з персоналом підприємства за різними показниками.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Управління персоналом у системі менеджменту організації. Управління персоналом як соціальна система. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації. Кадрове планування в організаціях. Організація набору та відбору персоналу. Організування діяльності та функції служб персоналу. Формування колективу організації. Згуртованість та соціальний розвиток колективу. Оцінювання персоналу в організації. Управління розвитком і рухом персоналу організації. Управління процесом вивільнення персоналу. Соціальне партнерство в організації. Ефективність управління персоналом

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Балабанова Л.В. Управління персоналом: навч. посіб. / Л.В. Балабанова, О.В. Сардак – К.: ВД «Професіонал», 2006.
- 2 Менеджмент персоналу: навч. посіб. / В.М. Данкж, В.М. Петюх, С.О. Цимбалюк та ін. за заг. ред. В.М. Данюка, В.М. Петюха – К.: КНЕУ, 2004. - 398 с.
- 3 Жуковська В.М. Управління персоналом. Практикум: навч. посіб. / В.М. Жуковська, І.П. Миколайчук – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. - 293 с.
- 4 Савельєва В.С. Управління персоналом: навч. посіб. / В.С. Савельєва, Єськов О.Л. – К.: ВД «Професіонал», 2005. - 336 с.
- 5 Хміль Ф.І. Управління персоналом: підручник / Ф.І. Хміль – К.: Академвидав, 2006. - 606 с.

III 1.2.5. САМО МЕНЕДЖМЕНТ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань особистісного розвитку менеджера, формування у студентів індивідуальних особливостей та поведінкових навичок, які необхідні майбутньому керівнику, розвиток у майбутніх менеджерів умінь організовувати особисту працю.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із питань:

- визначення особистісних цінностей та цілей менеджера;
- управління саморозвитком особистості;
- розвинення навичок ефективного керівництва;
- організації управлінської діяльності менеджерів різних рівнів;
- застосування сучасних принципів та напрямів наукової організації діяльності менеджера;
- використання часу як ресурсу.

Результати вивчення дисципліни дозволять здійснити практичну підготовку та сформувати ряд відповідних професійних і особистісних компетенцій.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Методологічні підходи до самоменеджменту. Планування особистої роботи менеджера. Організування діяльності менеджера. Самомотивування та самоконтроль менеджера.

Формування якостей ефективного менеджера. Розвиток менеджерського потенціалу

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабанова Л.В. Організація праці менеджера: навч. посіб. / Л.В. Балабанова, О.П. Сардак – К.: Професіонал, 2007. - 407 с.
2. Довгань Л.Є. Праця керівника, або практичний менеджмент: навч. посіб. / Л.Є. Довгань – К.: Ексоб, 2002. -384 с.
3. Керівництво організацією: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, О.Г. Мельник, І.С. Проник – Л.: Вид-во нац. ун-ту «Львів політехніка», 2008. - 244 с.
4. Лукашевич Н.П. Теория и практика самоменеджмента: учеб. пособие / Н.П. Лукашевич - 2-е изд., испр. – Киев: МАУП, 2002. - 360 с.
5. Сенге П. Преображение. Потенциал человека и горизонты будущего / П. Сенге, О. Шаймер – М.: Олимп-Бизнес, 2008. - 304 с.
6. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навч. посіб. / Ф.І. Хміль – К.: Академвидав, 2004. - 280 с.

ПП 1.2.6. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Головною **метою** викладання дисципліни є оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками управління інноваційною діяльністю організації.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична підготовка студентів і формування у них навичок у сфері управління інноваційною діяльністю організації.

Результатом вивчення дисципліни є набуття спеціальних професійних компетенцій з управління інноваціями.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Сутність понять управління інноваціями. Інноваційна діяльність як об'єкт управління. Державна підтримка інноваційних процесів. Організаційні форми інноваційної діяльності. Управління інноваційним розвитком організації. Управління інноваційним проектом. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василенко О.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / О.В. Василенко, В.Г. Шматько, за ред. В.О. Василенко – К.: ЦУЛ, 2003. - 440 с.
2. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / Н.В. Краснокутська – К.: КНЕУ, 2003.
3. Стадник В.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / В.В. Стадник, М.А. Йохна – К.: Академвидав, 2006. - 464 с.
4. Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: навч. посіб./ В.В. Стадник, М.А. Йохна – К.: Академвидав, 2005. - 400 с.
5. Пашута М.Т. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання навч. посіб. /М.Т. Пашута, О.М. Шкільнюк –К.: ЦНЛ, 2005. -117 с.
6. Трансфер технологій: форми і методи ефективного здійснення / М.А. Йохна, П.Г. Іжевський, В.В. Стадник - Хмельницький ХНУ, 2007. -164 с.

ПП 1.2.7. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Головною **метою** викладання дисципліни є оволодіння сучасними теоретичними основами стратегічного управління та практичними навичками прийняття стратегічних рішень в процесі управління діяльністю та розвитком підприємства на ринку.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична підготовка студентів і формування у них навичок у сфері стратегічного управління підприємством.

Результатом вивчення дисципліни є здобуття теоретичних знань щодо стратегічного управління суб'єктами господарювання, практична підготовка студентів та формування професійних компетенцій.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Концептуальні засади теорії стратегічного управління. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства. Стратегічне планування. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг. Види стратегічного управління. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства. Генерування стратегій та умови їх реалізації. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Забродська Л.Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії: навч. посіб. [для студ. виш., навч. зал.] / Л.Д. Забродська – Х.: Консум, 2004. - 208 с.
- 2 Василенко В.О. Стратегічне управління підприємством: навч. посіб. /В.О. Василенко, Ткаченко Т.І. - 2-ге вид., виправл. і допов. – К.: Центр навч. л-ри, 2004. - 400 с.
- 3 Ігнатієва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник /І.А. Ігнатієва – К.: Каравела, 2008. - 480 с.
- 4 Немцов В.Д. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / В.Д. Немцов, Л.Є. Довгань – К.: ТОВ «УВПК ЕксОб», 2002. - 560 с.
- 5 Осовська Г.В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика: навч. посіб.. для студ. вищ. навч. зал. /Г.В. Осовська, О.Л. Іщук, І.В. Жалшська –К.: Кондор, 2003. -194 с.
- 6 П'яницька Г.Т. Управління підприємством в епоху глобалізму: монографія / Г.Т. П'яницька – К.: Логос, 2006. - 568 с.
- 7 Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навч. посіб. / К.І. Редченко - 2-е вид., допов. – Л.: Новий Світ-2000; Альтаїр -2002, 2003. -272 с.
- 8 Смолін І.В. Стратегічне планування розвитку організації: монографія /І.В. Смолін – К.: КНТЕУ, 2004. - 346 с.
- 9 Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник / З.Є. Шершньова - 2 ге вид., переробл. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. - 699 с.

III 1.2.8. АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є підвищення ефективності управління організаційними структурами завдяки правильному використанню менеджерами різних рівнів принципів та інструментів адміністрування, створенню цілісної системи адміністративного управління організацією.

Завданнями вивчення дисципліни є :

- вивчення термінологічної бази з адміністративного менеджменту,
- обґрунтування ролі адміністрації та менеджера-адміністратора в системі адміністративного менеджменту,
- вивчення функцій та процесу адміністративного,
- формування вмінь щодо планування та організування адміністративної роботи,
- обґрунтування вибору форм і методів адміністративного впливу на підлеглих,
- вивчення форм адміністративного контролювання та регулювання діяльності,
- формування інформаційно-адміністративного забезпечення роботи організації.

У **результаті** вивчення дисципліни у студентів мають бути сформовані спеціальні

професійні, соціальні та особистісні компетенції, накопичені знання щодо формування та функціонування механізмів адміністрування у процесі управління організаціями, сукупності функцій і методів адміністрування, що зумовлюють відповідні управлінські взаємовідносини в органах управління організацій різних форм і сфер діяльності.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Теоретичні засади адміністративного менеджменту

Теорія адміністративного менеджменту. Система адміністративного менеджменту та апарат управління

Розділ 2. Технологія адміністративного менеджменту

Планування в адміністративному менеджменті. Організування праці підлеглих та проектування робіт. Мотивування працівників апарату управління. Контролювання та регулювання в адміністративному менеджменті

Розділ 3. Методи та управлінські рішення в адміністративному менеджменті

Адміністративні методи управління. Адміністрування управлінських рішень. Сучасні технології адміністративного менеджменту

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Бовыкин В. Новый менеджмент. Решение проблем управления. Повышение в десятки раз темпов роста капитала / В. Бовыкин – М.: Экономика, 2004. -368 с.
 - 2 Керівництво організацією: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, О.Г. Мельник, І.С. Процик – Л.: Вид-во нац. ун-ту «Львів політехніка», 2008. - 244 с.
 - 3 Мартыненко Н. Технология менеджмента: учебник [для студ. вузов] / Н. Мартыненко – К.: МП «Леся», 1997. -800 с.
 - 4 Райченко А.В. Административный менеджмент: учебник / А.В. Райченко – М.: ИНФРА-М, 2007. - 416 с.
 - 5 Фомичев А.Н. Административный менеджмент / А.Н. Фомичев – М.: Издат. дом Дашков и К°, 2006. - 228 с.
 - 6 Баринов В.А. Организационное проектирование: учебник / В.А. Баринов – М.: Инфра – М., 2005. -399 с.
 - 7 Веснин В.Р. Менеджмент: учебник / В.Р. Веснин - 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. - 504 с.
 - 8 Виханский О.С. Менеджмент /О.С. Виханский, А.И. Наумов – М., 2003. - 528 с.
 - 9 Менеджмент теорія і практика: навч посіб / А.А. Мазаракі, Г.Є. Мошек, Л.А. Гомба та ін. –К.: Атіка, 2007. -564с.
 - 10 Мартыненко Н.М. Менеджмент фирмы / Н.М. Мартыненко – К.: МП «Леся», 1995. - 368 с.
 - 11 Новіков Б.В. Основи адміністративного менеджменту: навч. посіб. / Б.В. Новіков, Г.Ф. Сініюк, П.В. Круш. – К.: Центр навч. л-ри, 2004. - 560 с.
 - 12 Райченко А.В. Общий менеджмент / А.В. Райченко –М.: ИНФРА-М, 2005. -384 с.
- Слиньков В.Н. Свод документов в административном делопроизводстве менеджмента бизнеса / В.Н. Слиньков – СПб.: Алерта, 2002. - 886 с.

III 1.4. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу є формування у майбутніх фахівців з менеджменту сучасного економічного мислення та системи знань щодо загальних закономірностей розвитку сучасних фінансових і грошово-кредитних відносин суспільства.

Основними **завданнями** дисципліни є з'ясування:

- закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання і населення,
- шляхів використання закономірностей у сфері фінансових відносин у практиці фінансової роботи,

- роль фінансів у забезпеченні економічного зростання суб'єктів ринкових відносин,
- тенденції розвитку національного та міжнародного фінансового ринку,
- закономірностей грошового та кредитного обігу в умовах ринкового господарства,
- принципів і форм організації сучасної грошово-кредитної системи,
- особливостей вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту,
- характеристики ринку позичкових капіталів, грошового обігу, банків та банківської діяльності,
- функціонування спеціалізованих небанківських інститутів,
- організації міжнародних грошово-кредитних відносин,
- сутності методів, принципів та інструментів грошово-кредитної політики тощо.

У **результаті** вивчення дисципліни студент повинен *вміти*:

- вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи,
- аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку,
- прогнозувати майбутній розвиток фінансових відносин,
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру тощо.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Сутність та функції фінансів. Фінансова система та фінансовий механізм. Податкова система держави. Бюджет і бюджетна система держави. Державні доходи та видатки. Державний кредит. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій. Фінанси населення. Фінансовий ринок. Міжнародні фінанси. Сутність та функції грошей. Грошовий оборот і грошові потоки. Грошовий ринок. Грошові системи. Інфляція та грошові реформи. Валютні відносини та валютні системи. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм. Кредит у ринковій економіці. Кредитні системи. Центральний банк та його роль в економіці. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Конституція України.
- 2 Бюджетний кодекс України.
- 3 Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
- 4 Концепція реформування місцевих бюджетів розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 р. № 308.
- 5 Про державний бюджет України на 2009 р. Закон України від 26.12.2008 р. № 835-VI із змін.
- 6 Про схвалення Прогнозу показників зведеного бюджету України за основними видами доходів, видатків і фінансування на 2010-2012 роки постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2008 р. № 828.
- 7 Про цінні папери та фондовий ринок Закон України від 18.02.2006 р. №201-11.
- 8 Про банки і банківську діяльність Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III із змін.
- 9 Про Національний банк України Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV із змін.
- 10 Державні фінанси: Фінанси. Бюджетна система України: у 5 т.: т 1 /С.О Булгакова, Л.І. Василенко, Л.В. Єрмошенко та ін.. – К.: НВП «АВТ лтд.», 2004. - 400 с.
- 11 Лагутін В.Д. Бюджетна та монетарна політика в трансформаційній економіці: монографія / В.Д. Лагутін – К.: Київ нац. торг.-екон. ун-т, 2007. - 248 с.
- 12 Мних М.В. Страхування в Україні: сучасна теорія і практика монографія / М.В. Мних – К.: Знання України, 2006. - 284 с.
- 13 Школьник І.О. Фінансовий ринок України: сучасний стан і стратегія розвитку: монографія / І.О. Школьник – Суми: Мрія, УАБС НБУ, 2008. - 348 с.
- 14 Юхименко П.І. Теорія фінансів: підручник / П.І. Юхименко, В.М. Федосов, Л.Л. Лазебник, за ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. –К.: Центр навч. л-ри, 2010. -576 с.
- 15 Національний банк України. - Режим доступу: www.bank.dov.ua

ПП 1.6. ОБЛІК І АУДИТ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Головна **мета** вивчення дисципліни полягає у формуванні в майбутніх менеджерів фундаментальних знань і освоєнні концептуальних основ обліку та аудиту як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень.

Завдання вивчення дисципліни - теоретична підготовка студентів із питань:

- теоретичних основ бухгалтерського обліку і аудиту та їх сучасної парадигми в системі управління підприємством,

- принципів бухгалтерського обліку і аудиту,

- методики бухгалтерського обліку і аудиту,

- основ документального відображення та аудиту господарських операцій і процесів,

- інформаційного забезпечення менеджменту даними бухгалтерського обліку і аудиту,

- прийняття рішень та підвищення ефективності менеджменту за даними бухгалтерського обліку і аудиту,

практична підготовка студентів з питань:

- з'ясування істотних обліково-аудиторських даних, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень,

- моніторингу існуючої інформаційної системи бухгалтерського обліку і аудиту,

- оцінки господарських засобів і джерел їх утворення, а також достовірності їх відображення у звітності,

- розробки ефективної технології бухгалтерського обліку і аудиту за місцями виникнення затрат і центрами відповідальності,

- налагодження ефективної обліково-контрольної системи управління,

- формування висновків за результатами бухгалтерського обліку і аудиту,

- коригування існуючих тенденцій на більш ефективний результат управління

Результати вивчення дисципліни - формування професійних компетенцій з питань обліку і аудиту як інструментарію обґрунтування управлінських рішень.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичні основи бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку. Організація бухгалтерського обліку діяльності суб'єктів господарювання. Бухгалтерський облік основних господарських процесів діяльності суб'єктів господарювання. Аудит як форма контролю фінансово-господарської діяльності. Організація аудиту фінансової звітності. Методика аудиту фінансової звітності. Інформаційні ресурси обліку і аудиту в управлінні торговельним підприємством

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1 Про внесення змін до Закону України «Про аудиторську діяльність»: Закон України від 14.09.2006 р. № 140-V.

2 Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. – К.: ТОВ ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2006. - 1156 с.

3 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV.

4 План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. № 291.

5 Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / М.Т. Білуха – К.: КДТЕУ, 2000. - 692 с.

6 Організація і методика аудиту: навч посіб /М.О. Никонович, К.О. Редько, О.А. Юр'єва, за заг. ред. Є.В. Мниха – К.: Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2006. - 470с.

7 Організація і методика проведення аудиту: навч.- практич. посіб. / В.В. Сопко, Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило та ін.. – К.: Професіонал, 2004. - 624 с.

8 Білуха М.Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: підручник / М.Т. Білуха, Т.В. Микитенко – К.: Укр. акад. оригінал. ідей, 2005. - 888 с.

- 9 Бутинець Ф.Ф. Аудит підручник / Ф.Ф. Бутинець - Житомир Рута, 2005.-512 с.
 10Пантелеєв В.П. Аудит: навч посіб /В.П. Пантелеєв –К.: Професіонал, 2008 -400 с.
 11Пилипенко І.І. Стандарти аудиту та етики: навч посіб /І.І. Пилипенко, О.Ю. Редько – К.: ДП «Інформ. –аналіт. агентство», 2007. - 277 с.
 12Суха О.Р. Аудит: навч. посіб /О.Р. Суха –Л.: Новий світ - 2000, 2009. -284с.
 13Міністерство фінансів України. - Режим доступу: www.minfm.gov.ua
 14Аудиторська палата та Спілка аудиторів України. — Режим доступу: www.sau-apu.org.ua
 Дебет-Кредит від ГК. - Режим доступу: www.dtk.com.ua

СГП 1. ФІЛОСОФІЯ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни - формування філософської культури мислення, пізнання навколишнього світу та себе як особистості, навичок застосування філософської методології, розвитку усестороннього світобачення та світорозуміння.

Завдання навчальної дисципліни:

- викласти загальні засади філософії, визначити передумови її виникнення, логіку розвитку та основні закони її розгортання;
- розкрити зміст історико-філософського процесу як об'єктивного розвитку філософії;
- надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики філософського знання, його основні поняття та категорії;
- сформуувати навички творчого мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку;
- сприяти формуванню світоглядних, духовно-моральних цінностей, гуманізації особистості.

Результат вивчення дисципліни. Студенти повинні знати:

- основні філософські категорії та загальнонаукові методи;
- структуру філософського знання;
- мати базові уявлення про основи філософії, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості;
- основні течії та напрями в історії філософії;
- закономірності розвитку історії, економіки й права;
- розуміти причино-наслідкові зв'язки розвитку суспільства.

Вміти:

- практично використовувати основні філософські поняття, змістовно аналізувати основні напрями та течії філософії;
- розкривати соціально-історичну сутність явищ та процесів людського буття;
- застосовувати набуті знання у професійній і соціальній діяльності;
- самостійно оцінювати та узагальнювати опрацьований матеріал, користуватися різноманітними джерелами інформації, робити висновки, приймати рішення.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія як універсальний тип знань. Онтологія, філософське розуміння світу. Філософська антропологія. Філософія людини. Філософія свідомості. Гносеологія. Філософія пізнання. Діалектика - всезагальна теорія розвитку. Філософія суспільства. Філософія економіки. Філософія моралі. Філософія релігії. Філософія культури. Філософія цивілізації

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ільїн В.В. Філософія : підручник : у 2 ч. / В.В. Ільїн, Ю.І. Кулагін. - К.: Альтерпрес, Ч. I. Історія розвитку філософської думки - 464 с ; Ч. II. Актуальні проблеми сучг -480 с.
2. Спиркин А.Г. Философия : учеб. пособие / А.Г. Спиркин. - 2-е изд. - М. : Гард 2002.-436 с.
3. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій : навч. посіб. / В.Л. Петрушенко - 3-перероб. і допов. - Л.: Новий Світ - 2000,2005. - 506 с

4. История философии : Учебник/ Ч.С. Кирвель, А.А. Бородич, У.Д. Розенфельд и ред. Ч.С. Кирвеля. - 2-е изд., испр. - Минск : Новое знание, 2001. - 728 с.
5. Касьян В.І. Філософія : навч. посіб. / В.І. Касьян. - К.: Знання, 2004. - 400 с.
6. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс філософії: філософія, логіка, етика, її релігієзнавство : навч. посіб. / Є.А. Подольська - вид. 2-ге, перероб. та допов. - К. навч. л-ри ; Інкос. 2006. - 621 с.
7. Філософія : навч. посіб. / за ред. І.Ф. Надольного. - К.: Вікар, 2001. - 457 с.
8. Философия : учеб. для вузов / под общ. ред. В.В. Миронова. - М.: Норма, 2005. - 9)
9. 9. Валуйский О.О. Практикум з філософії / О.О. Валуйский. - К.: КНТЕУ, 2003. - 1
- 10.10. Філософський енциклопедичний словник / Ін-т філософії ім. Г.С. Сковоро; України. - К.: Генеза, 2002. - 502 с.
11. Філософська думка в Україні: Бібліогр. сл. / В.С. Горський, М.Л. Ткачук, В.М. Ні¹ - К.: Пульсари, 2002. - 244 с
12. Введение в философию : учеб. пособие для вузов. - 3-е изд. - М. : Республика, 2004.

III 2.2 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Метою виробничої бакалаврської практики є формування у студентів професійних умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень під час професійної діяльності в реальних ринкових умовах, поглиблення та закріплення теоретичних знань, опанування студентами сучасних прийомів, методів та знарядь праці в галузі їх майбутньої професії, виховання у студентів потреби постійно поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завдання виробничої практики. Під час виробничої бакалаврської практики студент повинен опанувати систему умінь і набути навички щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може обіймати випускник вищого навчального закладу - бакалавр з менеджменту, основним видом діяльності якого є управлінська діяльність в організаціях.

Виробнича бакалаврська практика проводиться на базах практики, які відповідають таким вимогам. Об'єктами практики можуть бути підприємства різних форм власності, видів господарської діяльності, організаційно-правового статусу, які є юридичними особами і функціонують на ринку не менше двох років та здійснюють виробничу торговельну, виробничо-торговельну, посередницьку, оптово-збутову та інші види діяльності. Підприємства повинні відповідати сучасним вимогам, тобто мають застосовуватись передові форми та методи управління й організації виробничої, планово-економічної роботи, логістичної і маркетингової діяльності, бухгалтерського обліку, впроваджуватись прогресивні технології виробництва, організації праці та управління. Крім того, штат підприємства має бути укомплектований висококваліфікованими фахівцями, здатними створити відповідні умови студентам у здобутті професійних навичок.

Результатами виробничої практики є набуття студентами евристичних компетенцій щодо роботи менеджера та управління структурними підрозділами підприємств на первинному рівні, операційними системами та процесами в організаціях.

II. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Загальне ознайомлення з підприємством — об'єктом практики. Аналіз стану та результатів окремих напрямів діяльності підприємства — об'єкта практики. Планово-економічна діяльність підприємства. Управління персоналом. Управління маркетинговою та логістичною діяльністю підприємства. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Управління обліково-фінансовою діяльністю підприємства. Стратегічне управління підприємством. Управління інноваційною діяльністю підприємства. Розробка пропозицій щодо удосконалення діяльності підприємства

4-й курс

ІІІ 1.7. МАРКЕТИНГ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни формування у студентів - майбутніх менеджерів наукового світогляду та спеціальних знань з теорії, методології маркетингу, вироблення вмінь і навичок здійснення управлінських функцій на підприємстві на основі маркетингу для задоволення потреб споживачів та забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Завдання: ознайомити майбутніх менеджерів з термінологією, понятійним апаратом маркетингу і забезпечити його засвоєння студентами, озброїти студентів системою знань у сфері теоретичних, методичних, інформаційних основ маркетингу, маркетингових досліджень, потреб та попиту, сегментації ринку і типології споживачів, товару, ціни, розповсюдження, комунікацій як елементів комплексу маркетингу, забезпечити засвоєння студентами методичного інструментарію маркетингу, оволодіння навичками творчого критичного підходу до оцінки викладених у спеціальній методичній літературі точок зору щодо маркетингу, діючого механізму реалізації маркетингу на підприємствах України та розроблення обґрунтованих пропозицій щодо його удосконалення, забезпечити вироблення вмінь та навичок впровадження і використання маркетингу в практиці діяльності підприємств, навчити конкретним прийомам поведінки та активної маркетингової діяльності в умовах динамічного маркетингового середовища, забезпечити зацікавленість студентів в активній навчальній та науково-дослідній роботі.

Результати вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни майбутній фахівець з менеджменту повинен уміти виконувати такі види робіт: розробляти програму маркетингу залежно від цілей діяльності, формувати на підприємстві систему маркетингової інформації для збору, систематизації та аналізу первинної та вторинної інформації - бази для прийняття обґрунтованих маркетингових рішень, аналізувати фактори внутрішнього та зовнішнього середовища, розробляти маркетингові заходи з урахуванням взаємозв'язку між елементами комплексу маркетингу.

Модуль 1. Теоретичні основи маркетингу

Сутність маркетингу та розвиток його концепцій. Маркетинг як відкрита мобільна система

Модуль 2. Методологічні та інформаційні основи маркетингу

Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень. Вивчення потреб і поведінки споживачів та вибір цільових сегментів

Модуль 3. Комплекс маркетингу: сутність та зміст

Товар у комплексі маркетингу. Ціна у комплексі маркетингу. Розповсюдження у комплексі маркетингу. Комунікації у комплексі маркетингу. Управління маркетинговою діяльністю

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Балабанова Л.В. Маркетинг: підручник / Л.В. Балабанова - 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Знання-Прес, 2004. - 645 с.
- 2 Гаркавенко С.С. Маркетинг: підручник / С.С. Гаркавенко - 5-те вид., допов. – К.: Лібра, 2007. - 720 с.
- 3 Зозулев А.В. Промышленный маркетинг: рыночная стратегия: учеб пособие / А.В. Зозулев –К.: Центр навч. л-ри, 2010. -576 с.
- 4 Корольчук О.П. Маркетинг. Ситуативні, творчі та контрольні завдання: практикум / О.П. Корольчук, Л.М. Шульгіна – К.: КНТЕУ, 2003. - 259 с.
- 5 Котлер Ф. Маркетинг менеджмент: 11-е узд. /Ф.Котлер –СПб.: Питер, 2004. -800 с.: ил - (Сер «Теория и практика менеджмента»).
- 6 Маркетинговий менеджмент: навч. посіб. / за ред.. Л.В. Балабанової - 3-те вид., допов. і переробл. –К.: Знання, 2004. -354с.
- 7 Маркетинг. Ситуаційні вправи: навч. посіб. [для студ.ВНЗ] /О.А. Виноградов, О.П. Вихопень, Л.М. Шульгіна та ін.. – К.: Консорціум із удосконалення менеджмент освіти в Україні, Центр інновацій та розв., 2004. - 504с.
- 8 Маркетинг. Методичні вказівки до ситуаційних вправ: навч посіб [для студ. ВНЗ] / О.А. Виноградов, О.П. Вихопень, Л.М. Шульгіна та ін.. – К. Консорціум із удосконалення менеджмент

освіти в Україні, Центр інновацій та розв., 2004. - 205 с.

9 Маркетинг: підруч. [для студ. ВНЗ] / В. Руделіус та ін., ред.. –упоряд. О.І. Сидоренко, Л.С. Макарова - 3-тє вид. – К.: Навч. –метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2009. - 648 с.

10Павленко О.Ф. Маркетинг: підручник / О.Ф. Павленко, А.В. Войчак –К.: КНЕУ, 2003 - 246 с.

Промисловий маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика / за ред.. А.О. Старостиної – К.: Знання, 2005. - 764 с.

ІІІ 1.8. ЛОГІСТИКА

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основною **метою** викладання дисципліни є формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ логістики, теорії й практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в сучасних умовах.

Завдання, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни:

- набуття студентами теоретичних знань з питань концепції, стратегії й тактики логістики та принципів і закономірностей створення й руху матеріальних потоків,
- опанування студентами методичним інструментарієм розроблення та реалізації завдань логістики,
- оволодіння ідеологією концепції та навичками логістичного управління,
- розроблення пропозицій щодо формування та удосконалення логістичних систем і механізмів їх функціонування,
- набуття навичок оцінки економічної ефективності та наслідків здійснення логістичних рішень.

Результатом вивчення дисципліни є засвоєння та використання загальних принципів та закономірностей інтегрованого управління матеріальними, інформаційними, фінансовими та іншими потоками, створення та функціонування логістичних систем, оптимального управління логістичними процесами.

ІІ. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Концептуальні засади логістики

Логістика - інструмент ринкової економіки. Концепція і методологічний апарат інтегрованої логістик. Об'єкти логістичного управління та логістичні операції. Логістична діяльність та логістичні функції. Логістичний менеджмент в системі загального менеджменту

Модуль 2. Функціонально-базовий поділ логістики

Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництва. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу. Логістичний підхід до обслуговування споживачів. Склад і транспорт в логістиці. Економічне забезпечення логістики

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії: підручник / Є.В. Крикавський - 2-ге вид., допов. і переробл. – Л.: Вид-во НУ «Львів політехніка», «Інтелект-Захід», 2006. - 456 с.
- 2 Крикавський Є.В. Логістика: компендіум і практикум: навч посіб / Є.В. Крикавський, Н.І. Чухрай, Н.В. Чернописька. – К.: Кондор, 2006. - 340 с.
- 3 Кальченко А.Г. Логістика: навч. посіб. /А.Г. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2006. - 467 с.
- 4 Пономарьова Ю.В. Логістика: навч. посіб. / Ю.В. Пономарьова. – К.: Центр навч. л-ри, 2005.- 328 с.
- 5 Сумець А.М. Логістика. Теория, ситуации, практические задания: учеб. пособие / А.М. Сумець. – К.: Хай-Тек Пресс, 2008. - 320 с.
- 6 Уотерс Д. Логістика. Управление цепью поставок пер с англ.. / Д. Уотерс. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 503 с.
- 7 Сергеев В.И. Корпоративная логістика: 300 ответов на вопросы профессионалов / В.И.

Сергеев.– М.: ИНФРА-М, 2004. - 976 с.

8 Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок / М. Кристофер , под общ. ред.. В.С. Лукинського. – СПб.: Питер, 2004. - 316 с.

9 Аникин Б.А. Логістика: тренінг и практикум: учеб пособие / Б.А. Аникин, Т.А. Родкина. – М.: ТК Велби , Проспект, 2007. - 448 с.

10Москвітін Т.Д. Торговельна логістика: навч посіб /Т.Д. Москвітін. —К.: Київ. нац.торг. – екон. ун-т, 2007. - 161 с.

ПП 1.9. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни полягає у формуванні у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань з проблем та перспектив розвитку міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної й спеціальної освіти та практичної діяльності за фахом

На досягнення зазначеної мети спрямовані такі **завдання** вивчення дисципліни студентами

- розуміти сутність МЕВ, їх еволюцію, чинники і рівні розвитку,
- засвоїти категоріальний апарат, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку,

- знати форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій,

- уміти творчо аналізувати стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку

Результатом вивчення дисципліни є формування цілісного уявлення про процеси, які характеризують міжнародний рівень взаємодії національних економік, оволодіння новітніми підходами щодо оцінки еволюційного характеру розвитку системи МЕВ, оволодіння культурою сучасного економічного мислення, формування у студентів умінь і навичок щодо використання набутих знань для самостійного аналізу світогосподарських процесів, уміння визначати показники обсягів, динаміки, результативності та ефективності міжнародних торговельних, інвестиційних, валютно-фінансових відносин на різних рівнях господарювання, засвоєння методичних підходів до оцінки поточного стану та прогнозування тенденцій розвитку основних форм МЕВ, уміння використовувати емпіричний та статистичний аналіз стану міжнародного середовища для обґрунтування стратегій ЗЕД на рівні окремих підприємств, володіння методиками проведення порівняльного аналізу щодо загроз та переваг для вітчизняних підприємств при виході на різні сегменти міжнародних товарних, фінансових, валютних ринків.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теоретичні засади та форми розвитку міжнародних економічних відносин

Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини». Світове господарство та особливості його розвитку. Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин. Середовище міжнародних економічних відносин. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво. Міжнародна міграція робочої сили. Міжнародний науково-технічний обмін

Модуль 2. Валютно-фінансові та інституціональні засади розвитку МЕВ в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції

Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародні кредитні відносини. Міжнародна економічна інтеграція. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків. Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1 Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Пайкова, Н.Б.

Даниленко. - 7-е вид. – К.: Знання, 2008. - 406 с.

2 Школа І.М. Міжнародні економічні відносини: підручник для студ. вищ. навч. закл. / І.М. Школа, В.М. Козменко, О.В. Бабінська; Чернів. торг. –екоп. ін.-т Київ. нац. торг. екоп. ун-ту - вид 2-ге, переробл. і допов. – Чернівці: Книги-XXI, 2007. - 544 с.

3 Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник /С.Я. Моринець. - вид 5-те, переробл. і допов. – К.: Знання, 2008. - 582 с.

4 Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини: підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. – К.: Кондор, 2005.

5 Киреев А.П. Международная экономика в 2 ч. / А.П. Киреев. – М.: Междунар. отношения, 2003.

6 Кругман П. Международная экономика. Теория и политика: учеб для вузов / П. Кругман, М Обстфельд, пер. с англ.. – М.: Междунар. отношения, 2003.

7 Майер Дж., Олесневич Д. Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання в глобальній економіці / Дж. Майер, Д. Олесневич, пер. з англ.- К.: Знання, 2002.

8 Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: монографія / Т. Мельник. — К.: Київ. нац. торг. –екоп. ун-т, 2007.

9 Міжнародні фінанси: підручник / за ред.. О.І. Рогача. — К.: Либідь, 2003.

10 Транснаціональні корпорації: навч. посіб. / В.В. Рокоча, О.В. Плотніков, В.Е.Новицький та ін.. –К.: Таксон, 2001.

11 Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія: підручник для студ. екоп. спец. вищих навч. закл. /А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 2008. - 408 с.

12 Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: Історія: підручник/А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 2006.

13 Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля / Т.М. Циганкова. –К.: КНЕУ, 2001.

14 Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин: навч. посіб для студ. / В.Ф. Цимбалістий. — вид 3-тє, допов.та випр. –Л.: Нов.. Світ-2000, 2009. -357с.

Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика: підручник / В.О. Шевчук. –К.: Знання, 2008. - 663 с.

ПП 1.10. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку,
- вивчення видів та форм ЗЕД підприємства,
- усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках,
- вивчення принципів укладання та виконання угод,
- проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначення її ефективності.

Результатом вивчення дисципліни є формування у студентів цілісної уяви про процеси у сфері ЗЕД, оволодіння культурою сучасного економічного мислення, методологічними підходами щодо аналізу та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності, формування у студентів умінь і практичних навичок використання набутих знань у практиці здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств щодо застосування емпіричних та статистичних даних, інформаційної бази даних для аналізу стану світового економічного середовища з метою вибору стратегії виходу на зовнішні ринки, оволодіння методиками проведення аналізу щодо вибору найоптимальніших для підприємств умов співпраці з іноземним контрагентом, формування комплексного підходу до розуміння механізму проходження вантажів через митний кордон України, формування укладання зовнішньоекономічного контракту згідно з діючою нормативно-правовою базою.

І. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Алексеев И.С. Внешнеэкономическая деятельность / И.С. Алексеев. - М.: Дашков и К, 2009. -304 с.
 - 2 Баринов В.А. Внешнеэкономическая деятельность / В.А. Баринов. – М.: Форум, 2009. -192 с.
 - 3 Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник /О.П. Гребельник. – вид. 3-іє перероб. та допов. — Центр навч. літ. , 2008. —432 с.
 - 4 Георгіаді Н.Г. Основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти: навч. –метод. посіб. / Н.Г. Георгіаді. — Л.: Інтеллект-Захід, 2006. — 260 с.
 - 5 Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб. / кол. авт. В.В. Козик, Л.А. Панкова, Я.С. Карп'як та ін.. –К., 2004. -608 с.
 - 6 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / М.І. Дідківський. – К.: Знання, 2006. - 462 с.
 - 7 Пазуха М.Д. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення) / М.Д. Пазуха. — К.: Центр навч. літ-ри, 2008. - 230 с.
 - 8 Ростовский Ю.М. Внешнеэкономическая деятельность / Ю.М. Ростовский, В.Ю. Гречков. – М.: Магистр, 2008. - 592 с.
 - 9 Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: підручник /Л.В. Руденко. – вид. 2-ге, переробл. і допов. –К.: Центр навч. літ-ри, 2007. -632с.
 - 10 Смитиенко Б.М. Внешнеэкономическая деятельность: учебник /Б.М. Смитиенко, В.К. Поспелов. - 6-е изд. – М.: Academia, 2009. - 304 с.
 - 11 Сміяна Л.С. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності / Л.С. Сміяна. –К.: КНТ, 2008. -416 с.
 - 12 Довідник ЗЕДівця. - 2-е видання, переробл. і доп.-Х.: Фактор, 2008. -656 с.
- Фонотова О.В. Применение Инкотермс в международном и внутреннем торі овод обороте / О.В. Фонотова. – М.: Зерцало, 2008.

ІІІ 1.11. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

І. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни — теоретична та практична підготовка, яка передбачає формування знань і навичок щодо створення безпечних та здорових умов життя і діяльності для себе та осіб, з якими співпрацює та про яких піклується, умов гармонійного розвитку особистості й сталого розвитку людства.

Завдання вивчення дисципліни - виявлення оптимальних параметрів життєдіяльності людини, з'ясування умов формування небезпек, прогнозування небезпек, визначення методів та засобів попередження та зменшення впливу негативних чинників на людину, колектив, соціум,

оволодіння системами формування та підтримки здоров'я та забезпечення гармонійного розвитку, організація заходів з підвищення стійкості роботи об'єктів господарювання.

Студент за **результатами** вивчення дисципліни повинен знати і розуміти:

- основні положення, за якими формуються принципи безпечної життєдіяльності людини, характеристики природного, виробничого та побутового середовища життєдіяльності людини, анатомо-фізіологічні та психологічні властивості людини,

- класифікацію і нормування шкідливих і небезпечних факторів, що негативно впливають на здоров'я людини,

- методи виявлення шкідливих і небезпечних факторів, принципи гармонійного розвитку людини та сталого розвитку суспільства, завдання та організаційну структуру цивільної оборони,

- основи стійкості роботи об'єктів господарювання в надзвичайних ситуаціях.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- розробляти і впроваджувати систему заходів, спрямованих на збереження здоров'я людини,
- самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів у разі виникнення надзвичайних ситуацій, давати оцінку середовищу перебування щодо особистої безпеки та безпеки колективу,

- забезпечити особисту безпеку в надзвичайних ситуаціях,

- визначати психофізіологічні особливості людини та їх роль у забезпеченні особистої безпеки,

- надавати невідкладну допомогу потерпілим,

- прогнозувати можливість виникнення та масштаби надзвичайних ситуацій,

- оцінювати стійкість елементів об'єктів господарювання в надзвичайних ситуаціях і визначати необхідні заходи щодо її підвищення,

- організовувати взаємодію з відповідними державними органами та структурами для забезпечення зовнішнього захисту.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Основи життєдіяльності

Розділ 1. Основи безпеки життєдіяльності

Наукові основи безпеки життєдіяльності. Фізіологічні та психологічні критерії безпеки людини. Основи валеології. Невідкладна допомога при нещасних випадках

Розділ 2. Небезпечні фактори навколишнього середовища

Середовище життєдіяльності людини. Негативні електричні та електромагнітні фактори

Розділ 3. Глобальна безпека

Глобальні проблеми людства. Безпека харчових продуктів

Модуль 2. Цивільна оборона

Розділ 4. Цивільна оборона

Цивільна оборона України - основа безпеки у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків. Прилади радіаційної, хімічної розвідки, контролю радіоактивного забруднення й опромінення та хімічного зараження продуктів і води. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Підвищення стійкості роботи об'єкта господарювання

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Бедрій Я.І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / Я.І. Щедрій. – К.: Кондор, 2009. - 286 с.
- 2 Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / В.В. Березуцький, Л.А. Васьковець, Н.П. Вершиніна та ін., за ред. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. - 384 с.
- 3 Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності: підручник / Є.П. Желібо, В.В. Зацарний. – К.: Каравела, 2007. -288 с.
- 4 Михайлик В.О. Цивільна безпека: навч. пос. /В.О. Михайлик, Б.Д. Халмурадов. – К.: Центр навч. л-ри, 2008. -158 с.
- 5 Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: підручник /М.І. Стеблик. – К.: Знання-Прес, 2007. - 487 с.

- 6 Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: навч. посіб. /Б.Д. Халмурадов. –К.: Центр навч. л-ри, 2006. -138 с.
- 7 Безпека життєдіяльності/за ред.. В.Г. Цапка. -3-є вид., стер. –К.: Знання, 2004. -397 с.
- 8 Константінов М.П. Радіаційна безпека: навч. посіб. /М.П. Константінов, О.А. Журбенко. – Суми: ВТД «Ун-ка книга», 2003. -151 с.
- 9 Пономарьов П.Х. Безпека харчових продуктів та продовольчої сировини: навч. посіб. / П.Х. Пономарьов, І.В. Сирохман. –К.: Лібра, 1999. -212 с.
- 10Хромченко В.Г. Цивільна оборона: навч. посіб. /В.Г. Хромченко. –К.: Кондор. -2008. - 264 с.
- 11Чирва Ю.О. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. /Ю.О. Чирва, О.С. Баб'як. –К.: Атіка, 2003. -304 с.
- 12www.mns.gov.ua
- 13<http://rada-bgd.narod.ru>
- 14Журнали «Надзвичайні ситуації», «Безпека життєдіяльності»

ПП 1.12. ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

І. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни - формування у майбутніх фахівців знань щодо стану і проблем охорони праці, науково підтверджених методів забезпечення безпеки праці, збереження стану здоров'я та працездатності людини в процесі праці, пожежної безпеки, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників щодо результатів виробничої діяльності.

Завданням вивчення дисципліни є:

1)*здобуття знань щодо:* правових засад, основ побудови, ефективного функціонування підприємства, показників виробничого середовища для нормування умов праці;

2)*ознайомлення з:* способами зниження професійних захворювань, виробничою травматизму, безпеки будівель, споруд, технологічних процесів, виробничого устаткування, машин і апаратів, заходами та засобами щодо поліпшення пожежного захисту;

3)*набуття навичок:* з організації розслідування нещасного випадку на виробництві, визначення небезпечних та шкідливих факторів, підвищення безпеки праці та профілактики виробничого травматизму, організації проведення, документального оформлення інструктажів з питань захисту від шкідливих чинників виробничого середовища і попередженню пожеж, організації евакуації підвищеної небезпеки, організації евакуації персоналу, користувачів послуг і відвідувачів з об'єктів.

Результатом вивчення дисципліни є: отримання системи знань і набуття вмій, необхідних фахівцю з вищою освітою з метою функціонування підприємства в безпечних умовах щодо охорони здоров'я, життя та пожежної безпеки.

Знання вимог чинного законодавства та нормативно-правових актів дозволять ефективно функціонувати системі управління охороною праці на підприємстві, а саме:

Знати і розуміти:

- основні положення, законодавчі та нормативні акти з охорони праці,
- організацію управління охороною праці на державному і приватному підприємствах,
- державний, адміністративний і громадський контроль з охорони праці,
- види відповідальності за невиконання вимог з охорони праці,
- положення про навчання з питань охорони праці при підготовці працівників, прийнятті їх на роботу та упродовж роботи,

- порядок розслідування нещасних випадків на виробництві,
- порядок відшкодування збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я,
- вимоги до пожежної безпеки і колективні та індивідуальні засоби захисту у разі пожеж,
- механізм ефективної о управління охороною праці та забезпечення нешкідливих умов праці на об'єкті господарювання,

Вміти:

- впровадити систему управління охороною праці на підприємстві;

- оцінити відповідність санітарно гігієнічних умов праці нормам та безпечності технологічного обладнання, технологій, будівель за окремими чинниками,
- реалізувати систему електрозахисних засобів і заходів,
- організувати розслідування нещасного випадку на виробництві,
- надавати долікарську допомогу при виробничих травмах;
- визначати необхідні організаційно-технічні рішення системи пожежного захисту та попередження пожежі,
- розробляти економічно обґрунтовані заходи з охорони праці для поліпшення умов праці на рівні об'єкта господарювання та країни в цілому.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на об'єкті господарювання. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві

Розділ 2. Основи гігієни, фізіології праці та виробничої санітарії. Фізіологія праці

Основи фізіології ручної, механізованої, автоматизованої, конвеєрної, розумової праці, використання ПЕОМ. Повітря робочої зони, вентиляція та освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Шум. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного та оптичного діапазону

Розділ 3. Основи техніки безпеки

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Електробезпека

Розділ 4. Пожежна безпека

Основні поняття та значення пожежної безпеки. Системи попередження пожеж та пожежного захисту, організаційно-технічних заходів

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Основи охорони праці: підручник. - 2-ге вид. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний та ін.. – К.: Основи, 2006. - 448 с.
2. Бурашников Ю.М. Охрана труда в пищевой промышленности, общественном питании и торговле: Учебник для образцов. учрежд. нач. проф.. образцов. /Ю.М. Бурашников, А.С. Максимов. - 2-е изд., стер. –М.: Академия, 2005. -235 с. (Проф.. образцов.)
3. Ярошевська В.М. Охорона праці в галузі: навч. посіб. / В.М. Ярошевська, В.Й. Чабан. – К.: ВД «Професіонал», 2004.
4. Гандзюк М.П., Основи охорони праці: Підручник для студентів вищих навч. закладів / за ред. М.П. Гандзюка/ М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо та ін.- вид 2-ге – К.: Каравела, 2005. -390 с. - (Вища освіта в Україні).
5. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /А.В. Русаловський. —К.: Центр навч. літ-ри, 2005. —176 с.
6. Медведев Е.Н. Основи охорони праці: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Е.Н. Медведев, Г.Ф. Сорокін. – К.: Професіонал, 2008. - 208 с.
7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: підручник /В.Ц. Жидецький. – Л.: Афіша, 2004. - 318 с.
8. Основи охорони праці: підручник /М.П. Купчик, М.П. Гандзюк, І.Ф. Степанець та ін.. –К.: Основи, 2000. -416 с.
9. Купчик М.П. Охорона праці: лаб. практик. /М.П. Купчик, М.П. Гандзюк, І.Ф. Степанець. – К.: Основи, 1998. -224 с.
10. Москальова В.М. Основи охорони праці: підручник / В.М. Москальова. – К.: ВД «Професіонал», 2005. - 672 с.
11. Лесенко Г.Г. Довідник з охорони праці для керівників та спеціалістів / Г.Г. Лесенко. – К.: Основи, 2008. - 288 с.
12. Романчик А.А. Менеджмент охорони труда / А.А. Романчик. –К.: Основи, 2003. -176 с.
13. www.ohrantruda.com
14. www.fsrehelp.org.ua

ПП 2.3. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Метою переддипломної практики є поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з основних професійно орієнтованих дисциплін, опанування сучасними прийомами та методами прийняття управлінських рішень, розроблення пропозицій щодо впровадження найновіших технологій управління підприємством, систематичного оновлення та творчого застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань діяльності, які постають при реалізації ключових функцій менеджменту.

Об'єктами переддипломної практики є державні установи та організації, підприємства різних форм власності та організаційно-правових форм, які є юридичними особами і здійснюють один чи декілька видів економічної діяльності за Державним класифікатором видів економічної діяльності ДК 009—96. Це повинні бути підприємства, що застосовують передові форми та методи ведення господарства та управління. Високий рівень професіоналізму фахівців базових підприємств має забезпечувати можливість сприяння студентам у здобутті професійних умінь та навичок. З такими підприємствами університет укладає відповідні договори на проведення переддипломної практики бакалаврів.

Підприємство, де студент проходить переддипломну практику, стає об'єктом проведення самостійного прикладного дослідження та виконання випускної дипломної роботи на фактичних даних реальної організації, що функціонує в ринкових умовах. Співпраця навчального закладу, студента та підприємства, що є базою практики, дозволяє сформулювати тему реальної дипломної роботи, яка повинна бути корисною для підприємства і виконуватись на його замовлення відповідно до вимог проведення державної атестації випускника.

II. ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є логічним завершенням усіх видів практики. Вона є підсумковим етапом підготовки студента до виконання дипломної роботи та наступної самостійної професійної діяльності.

Зміст індивідуального завдання, порядок його виконання визначається науковим керівником дипломної роботи. Ефективність виконання індивідуального завдання значною мірою залежить від того, наскільки правильно зорієнтований студент щодо практичного завдання, його пріоритетних питань, а також щодо раціонального розподілу часу, відведеного на проходження практики. Завдання можуть бути пов'язані не тільки з написанням дипломної роботи, а й з науково-дослідною роботою кафедри з держбюджетної та господарської тематики, підготовкою доповідей на студентську наукову конференцію. Науково-дослідна робота в період практики має бути спрямована на підвищення фахового рівня підготовки студентів.

У процесі виконання індивідуального завдання переддипломної практики студент відповідно до кваліфікаційних вимог повинен виявити:

- знання загальнотеоретичних, загальноекономічних, професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання управління;
- вміння відбирати, систематизувати та обробляти інформацію відповідно до цілей дослідження,
- вміння виявляти причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у конкретній галузі,
- вміння обґрунтовувати наукові висновки та конкретні пропозиції щодо вдосконалення управління реальним досліджуваним об'єктом.

Після закінчення переддипломної практики студент має подати науковому керівникові пропозиції щодо змісту першого варіанту теоретичного та аналітичного розділів дипломної роботи, комплексу завдань для дослідження з використанням комп'ютерних технологій. Пропозиції зі змісту теоретичного та аналітичного розділів дипломної роботи повинні мати логічний, доказовий, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми,
- містити елементи самостійного дослідження,

- містити розрахунки, виконані на ПЕОМ,
- містити достатній для обґрунтування пропозицій аналіз досліджуваної проблеми у межах базового підприємства.

По закінченню переддипломної практики студент подає на випускову кафедру науковому керівнику звіт у формі стислого опису виконаних видів діяльності відповідно до індивідуальних завдань, визначених на основі плану дипломної роботи, ґрунтовці пропозиції щодо вдосконалення діяльності підприємства, запропонований для подальшого дослідження комплекс розробок з використанням комп'ютерних технологій.

Звіти про переддипломну практику відображають результати вивчення програмних питань (їх стан за останні три роки), містять висновки і рекомендації, копії документів і рішень. Вони повинні мати чітку побудову, логічну послідовність, переконливу аргументацію, доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій.

Звіт готується у формі консультативного проекту (загальне внутрішнє консультування), має відобразити всі аспекти діяльності студента на місцях проходження переддипломної практики і може бути структурований наступним чином.

Вступ - обґрунтування актуальності і практичної значущості обраної теми дипломної роботи, особливостей постановки і вирішення питань стосовно конкретних умов дослідження. Загальна системна характеристика підприємства-об'єкта дослідження: назва, форма власності, організаційно-правова форма, галузева належність, юридична та фактична адреса, загальна кількість працівників, у тому числі чисельність апарату управління (2-3 с).

Теоретичне обґрунтування актуальності обраної теми дипломного дослідження. Розглядаються загальні теоретичні підходи до теми з використанням інформаційних джерел з досліджуваної проблеми, в тому числі й іноземних. Обов'язкове порівняння різних точок зору, використання опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела, підготовка дайджестів видань за останніх 3-4 роки, матеріали проведених «польових» досліджень з обраної проблематики (до 10 с).

Аналітико-дослідницький розділ. Студент повинен зробити ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах підприємства-об'єкта переддипломної практики та середовища його функціонування із використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію.

Висновки та пропозиції щодо вдосконалення діяльності підприємства.

Узагальнюючи проведений аналіз досліджуваної проблеми студент повинен провести діагностику ефективності управління підприємством в цілому, оцінити ефективність пропозицій (бажано детальна ґрунтовна оцінка з пропозиції, пов'язаної з проблематикою дипломного дослідження), наслідки та перспективи діяльності підприємства. Стисло формулюються головні висновки, пропозиції і рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства - бази переддипломної практики.

Список використаних джерел.

Додатки. У додатках рекомендується наводити: статут підприємства, положення про функціональні підрозділи, посадові інструкції фахівців, Штатний розпис, форми бухгалтерської і статистичної звітності (№ 1 «Баланс», № 2 «Звіт про фінансові результати», № 1-ПВ «Звіт з праці», № 3-ПВ «Звіт про використання робочого часу», № 2 Звіт про фінансові результати, № 1-м «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», інші), договори з постачальниками, організаційно-розпорядничі документи: накази, розпорядження, інструкції, довідкову інформацію до аналітичних і прогнозних розрахунків.

V. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Після завершення строку навчання за обраним фахом на базі кафедри та виконання програми цього рівня випускник проходить державну атестацію на основі державного іспиту.

Підставою для отримання кваліфікаційного академічного ступеня "Бакалавр" студентами, що навчаються в рамках багаторівневої системи вищої освіти, є відповідність учбових планів. Державним освітнім стандартам, підтверджена ліцензією на освітню діяльність, виданою міністерством освіти і науки України. До випускної атестації на ступінь бакалавра допускаються:

- всі студенти, зараховані в ЗДІА за заявою саме на цей рівень вищої освіти і які успішно завершили навчання в об'ємі чотирьохлітньої базової вищої освіти по відповідному напрямку.

Атестація на ступінь бакалавра проводиться у вигляді міждисциплінарного державного іспиту і є завершальним етапом навчання студентів за освітньою програмою базової вищої освіти по відповідному напрямку.

Організація підготовки до іспиту

Зміст випускного іспиту і склад державної екзаменаційної (атестаційної) комісії затверджуються наказом ректора ЗДІА. Студенти забезпечуються програмами іспиту, їм створюються необхідні для підготовки умови, випускаючими кафедрами організуються консультації.

Зміст випускного іспиту

Випускний іспит є завершальним етапом навчання студентів за освітньою програмою на академічний ступінь "Бакалавр". В процесі підготовки до іспиту студент систематизує і розвиває свої знання в області теорії і практики за програмою базової вищої освіти.

Зміст іспиту формується за міждисциплінарним принципом, тобто на базі ряду учбових дисциплін, що вивчаються в 1-8 семестрах, тобто в об'ємі вимог державного стандарту по відповідному напрямку підготовки бакалаврів.

На випускному іспиті студент повинен проявити відповідність своїх теоретичних знань і практичних навиків вимогам кваліфікаційного академічного ступеня бакалавра

Проведення випускного іспиту

До здачі випускного іспиту допускаються студенти, 1-8 семестрів, що успішно виконали учбовий план, що підтверджується відповідною довідкою з деканату, яка представляється в екзаменаційну комісію. Окрім довідки, в екзаменаційну комісію можуть представлятися додаткові матеріали, що характеризують науково-технічні досягнення студента у вигляді статі, доповідей, патентів, макетів і т.п. Іспит проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії після закінчення весняної сесії, по графіку, затверджену ректором ЗДІА. Екзаменаційні квитки складаються з теоретичних та практичних питань за програмою іспиту і задачі. Квитки складаються не пізніше ніж за 2 тижні до проведення іспиту. Іспит проводиться у письмовій формі. Підготовка здійснюється студентом тільки з використанням заздалегідь проштампованих або підписаних головою (заступником голови) комісії чистих листів паперу. Комісія веде облік кількості виданих кожному студенту листів.

Оцінки за наслідками випускного іспиту ("відмінно", "добре", "задовільно" і "незадовільно") визначаються на закритому засіданні екзаменаційної комісії. Оцінки виставляються у відомість, підписану всіма членами екзаменаційної комісії. Якщо комісія оцінює результати іспиту незадовільно, студенту не привласнюється ступінь бакалавра. Повторна атестація на кваліфікаційний академічний ступінь бакалавра може бути призначена не раніше, ніж через рік. За наслідками позитивної атестації студенту привласнюється кваліфікаційний академічний ступінь "Бакалавр" і видається диплом державного зразка.

VI. СЛОВНИК

ECTS – European community Course Credit Transfer System - це кредитна система, яка пропонує спосіб вимірювання та порівняння навчальних досягнень і переведення їх з одного інституту до іншого. Ця система, створена для забезпечення єдиної процедури оцінки навчання за кордоном, системи виміру і порівняння результатів навчання, їхнього академічного визначення і передачі від одного інституту іншому. Система може використовуватися усередині інституту, між інститутами однієї країни, а так само між інститутами-партнерами з різних країн. Система ECTS

базується на принципах взаємної довіри учасників і передбачає виконання правил щодо всіх її частин.

ECTS - оцінки використовуються для спрощення переведення оцінок між інститутами, забезпечуючи конвертованість внутрішність оцінок інституту.

Шкала ECTS – оцінок :

- A Відмінно – відмінна робота з однією незначною помилкою
- B Дуже добре – вище за середнє, але з декількома помилками
- C Добре - звичайна робота з декілька ми значними помилками
- D Задовільно – посередньо, зі значними недоліками
- E Достатньо - виконання задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
- FX Не здано – для одержання кредиту потрібна деяка доробка
- F Не здано – для одержання кредиту потрібна значна доробка.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість академічної години становить 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин.

Варіативність освіти - один з основних принципів сучасної системи вищої освіти, результат реалізації політики її розвитку, здатність навчального закладу дати студенту велику кількість повноцінних, якісних варіантів освітніх програм для забезпечення максимально можливого ступеня індивідуалізації освіти.

Вища освіта - рівень освіти, який здобувається особою у вищому навчальному закладі в результаті послідовного, системного та цілеспрямованого процесу засвоєння змісту навчання, який ґрунтується на повній загальній середній освіті й завершується здобуттям певної кваліфікації за підсумками державної атестації.

Вища освіта – це курс (цикл курсів) навчання, доступ до якого надає повна середня освіта, і який визнається компетентним фаховим органом, як такий, що належить до національної системи вищої освіти.

Відеотренінг - метод практичного навчання, елемент ділових ігор, що дозволяє імітувати ситуації, під час яких студенти, обговорюючи завдання, виконують певні функції.

Вміння - здобуті студентом засоби виконання дії, що забезпечуються сукупністю надбаних знань та навичок.

Державна атестація здійснюється у формах державного екзамену, комплексного екзамену у формі виконання комплексних кваліфікаційних завдань, захисту дипломного проекту (роботи). Дипломні (кваліфікаційні) проекти (роботи) виконуються на завершальному етапі навчання студентів і передбачають: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних виробничих й інших завдань; розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою проекту (роботи).

Дипломна робота – кваліфікаційна робота - кваліфікаційна робота, що призначена для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь вирішувати типові задачі діяльності, які, в основному, віднесені в освітньо-кваліфікаційних характеристиках до організаційної, управлінської і виконавської (технологічної, операторської) робочим функціям.

Дистанційне навчання - технологія цілеспрямованого і методично організованого керівництва навчально-пізнавальною діяльністю студентів, які проживають далеко від університету (незалежно від рівня освіти, яку вони отримують).

Ділова гра - форма відтворення предметного і соціального змісту професійної діяльності, моделювання систем відносин, характерних саме для цього виду практики.

Допуск до продовження навчання у наступному семестрі отримують студенти, які під час семестрового контролю отримали позитивні оцінки з навчальних дисциплін, що складають не менш, аніж 90% залікових кредитів, запланованих на поточний семестр. Навчальні дисципліни, з яких студент отримав незадовільні оцінки у поточному семестрі, а також дисципліни наступного семестру, як є до них попередніми, включаються до індивідуального навчального плану цього студента на наступний навчальний рік.

Завдання навчальне - вид доручення викладача студентам, в якому міститься вимога виконати певні навчальні (теоретичні або практичні) дії.

Залік - форма перевірки знань студентів, отриманих на семінарських та практичних заняттях, виробничій практиці, а також під час виконання обов'язкових самостійних робіт.

Заліковий кредит - це одиниця виміру навчального навантаження, необхідного для засвоєння змістових модулів або блоку змістових модулів.

Заочне навчання - форма організації навчального процесу для осіб, що поєднують здобуття освіти з професійною трудовою діяльністю. Включає самостійне вивчення навчальних курсів і очне складання іспитів.

Зарахування кредитів, отриманих студентом у закладі-партнері гарантується закладом, що направив студента на навчання в інший заклад, угодою про навчання. Після повернення студента до свого закладу виконується переведення ECTS-оцінок, отриманих у закладі-партнері у внутрішні оцінки.

Зміст вищої освіти - обумовлена цілями та потребами суспільства система знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних і громадянських якостей, що має бути сформована у процесі навчання із врахуванням перспектив розвитку суспільства.

Зміст навчання - структура, зміст і обсяг навчальної інформації, засвоєння якої забезпечує особі можливість здобуття вищої освіти і певної кваліфікації.

Змістовий модуль - це система навчальних елементів, що поєднані за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові.

Індивідуальний навчальний план складається студентом за допомогою викладача – куратора на кожний наступний навчальний рік наприкінці попереднього навчального року. В індивідуальному навчальному плані зазначаються дисципліни, які студент обирає згідно з затвердженими навчальним планом нормативами для вивчення у наступному навчальному році.

Індивідуальний розділ програми - конкретна навчальна дисципліна відповідного навчального плану.

Індивідуальні завдання з окремих дисциплін (реферати, розрахункові, розрахунково-графічні, курсові, дипломні проекти або роботи тощо) видаються студентам в терміни, передбачені навчальним планом. Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно при консультуванні викладачем.

Інформаційний пакет - загальна інформація з кожного напрямку (спеціальності) як довідник для викладацького складу та потенційних партнерів для сприяння прозорості освітньо-професійних програм, орієнтування студентів на вибір останніх та планування навчання.

Іспит - одна з традиційних форм перевірки знань студентів.

Кваліфікаційна характеристика – це нормативний документ компетентного фахового органу, погоджений із замовником кадрів, у якому формулюються вимоги до професійних якостей, знань і умінь фахівця, що необхідні для виконання завдань професійної діяльності згідно з потребами ринку праці.

Кваліфікація з вищої освіти – це присуджені закладом освіти знання або ступінь, зафіксовані у дипломі, який засвідчує успішне закінчення програми з вищої освіти.

Колоквіум - одна з форм навчальних занять, бесіда викладача зі студентами, під час якої обговорюються доповіді.

Конспектування - короткий письмовий виклад змісту статті, книги, лекції, що включає основні положення та їхнє обґрунтування фактами, прикладами, розвиває логічне мислення, удосконалює культуру мови, закріплює у пам'яті прочитане і почуте.

Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Контрольна робота - одна з форм перевірки та оцінювання засвоєних знань, одержання інформації щодо характеру пізнавальної діяльності, рівнів самостійної активності студентів у навчальному процесі щодо ефективності методів, форм та засобів навчальної діяльності.

Кредит ECTS – одиниця вимірювання навчального навантаження студента. ECTS – кредити відображають навантаження студента за відповідним курсом. Один семестр денного навчання відповідає 30, один рік – 60 кредитам ECTS, що присуджуються по завершенні періоду навчання і складення іспитів.

Кредит ECTS - числовий еквівалент оцінки, що дається розділам курсу для окреслення

обсягу навчального навантаження студентів, необхідний для завершення курсу.

Кредитний модуль - це закінчений обсяг інформації, яку має засвоїти студент, або закінчений обсяг навчальної діяльності, яку має виконати студент.

Кредитно-модульна система (КМАС) організації навчального процесу – це форма організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій та використання залікових одиниць – залікових кредитів. В ЗДІА застосовується кредитна система, яка ґрунтується на принципах Європейської кредитно-трансферної системи – ECTS.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу передбачає можливість складання індивідуальних навчальних планів для окремих студентів.

Курсові проекти (роботи) виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, при якому студент під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Лекція – основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекція - провідна форма навчання у вищому навчальному закладі, систематичний і системний виклад навчального матеріалу, як правило, теоретичного характеру. Закладає основи розуміння і ставлення до навчальної дисципліни.

Ліцензування освітніх установ - процедура, що включає проведення експертизи, ухвалення рішення, оформлення і видачу вищому навчальному закладу ліцензії на право ведення освітньої діяльності по зафіксованих у ліцензії напрямках (спеціальностях) і рівнях.

Магістр - освітньо-кваліфікаційний рівень особи, яка на основі ОКР бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

Методи навчання - система послідовних взаємопов'язаних дій викладача та студентів, що забезпечує засвоєння змісту освіти.

Методика навчальної дисципліни - теорія навчання, що пропонує викладачеві визначені системи навчальних впливів, які втілюються в змісті освіти, розкриваються в програмах і підручниках, а реалізуються у методах, засобах і організаційних формах навчання. Тісно пов'язана з дидактикою і спирається на її загальні положення.

Методична робота - один з видів діяльності викладача університету для засвоєння найбільш раціональних методів і прийомів навчання і виховання студентів, підвищення власного рівня загально дидактичної та методичної підготовленості до проведення навчальних занять.

Модуль - це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчального процесу.

Модульний контроль – це різновид контрольних заходів, який проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах, а також для встановлення зворотного зв'язку між викладачем, його якістю викладання і рівнем знань і умінь студентів.

Навички - дії, що сформовані шляхом повторення і характеризують високий ступінь засвоєння теоретичного матеріалу.

Навчальна дисципліна - основна структурна одиниця навчально-виховного процесу, один із засобів реалізації змісту освіти в системі вищих навчальних закладів.

Навчальна програма дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Навчальна програма дисципліни містить у собі данні про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

Навчальний день – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 9

академічних годин.

Навчальний курс – завершений період навчання студента протягом навчального року.

Навчальний план – це основний нормативний документ закладу освіти, за допомогою якого здійснюється організація навчального процесу. Навчальний план містить у собі розподіл залікових кредитів між дисциплінами, графік навчального процесу, а також план навчального процесу за семестрами, який визначає перелік та обсяг вивчення навчальних дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми проведення поточного та підсумкового контролю, державної атестації.

Навчальний процес – це система дидактичних, методичних та організаційних заходів, спрямованих на реалізацію освітньої програми.

Навчальний рік – триває 12 місяців, розпочинається, як правило, 1 вересня і для студентів складається з навчальних днів, днів проведення контрольних заходів (модульного контролю та залікових тижнів), екзаменаційних сесій, практик, дипломного проектування або науково-дослідної роботи, державної атестації, вихідних, святкових і канікулярних днів.

Навчальний семестр – складова частина навчального часу студента, що закінчується підсумковим семестровим контролем. Тривалість семестру визначається навчальним планом.

Навчальні (аудиторні) заняття – лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття тривають дві академічні години з перервами між ними і проводяться за розкладом.

Організація навчального процесу – це система заходів, які охоплюють розподіл навчального навантаження між кафедрами закладу освіти, підбір викладачів, створення розкладу занять, консультацій, видів поточного та підсумкового контролю, державної атестації. Організація навчального процесу забезпечується навчальними підрозділами закладу освіти (навчальним відділом, факультетами, кафедрами тощо.)

Освіта – це процес і результат засвоєння систематизованих знань, умінь та навичок. Освіта – основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави.

Освітні технології - система діяльності викладача і студента, заснована на визначеній ідеї, принципах організації і взаємозв'язку цілей, змісту і методів освіти. Виділяють ігрові технології, комп'ютерні технології, діалогові технології, пов'язані зі створенням комунікативного середовища, тренінгові технології.

Освітня програма складається з навчальних дисциплін, визначених за назвою, змістом та обсягом, інших видів навчальної діяльності, які у сукупності забезпечують формування у слухача (студента) якостей, знань і умінь фахівця відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики.

Педагогічна діагностика - сукупність прийомів контролю і оцінювання направлених на вирішення завдань оптимізації навчального процесу, диференціації знань студентів, а також вдосконалення освітніх програм та методів педагогічного впливу.

Підсумковий контроль (семестровий контроль та державна атестація) проводиться з метою оцінки результатів навчання на повному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має мету перевірки засвоєння студентами кредитних модулів навчальної дисципліни.

Практична підготовка – обов'язковий компонент освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь.

Практичні заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Практичні роботи - один із видів навчальної діяльності студентів, за цілями та завданнями аналогічний лабораторним заняттям.

Програма з вищої освіти (освітня програма) – це курс (цикл) навчання, який реалізується за допомогою навчального процесу, і після закінчення якого слухачу присвоюється кваліфікація з вищої освіти.

Процес навчання - педагогічно обґрунтована, послідовна, безперервна зміна актів навчання, в процесі якої вирішуються завдання розвитку та виховання особистості.

Самостійна робота студента – основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота студентів - індивідуальна чи колективна навчальна діяльність, здійснювана без безпосереднього керівництва викладача.

Семестровий диференційований залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену, диференційованого заліку або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою.

Семінар - один з видів практичних навчальних занять, що сприяє поглибленому вивченню теми завдяки колективному обговоренню повідомлень, докладів, рефератів, виконаних студентами самостійно або під керівництвом викладача.

Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Системність знань - якість сукупності знань, що характеризуються наявністю у свідомості студента структурно-функціональних зв'язків між різнорідними елементами знань. Припускає розуміння студентом співвідношення між різними поняттями, законами, науковими фактами, наслідками, пов'язаними змістовно-логічними зв'язками знань.

Стандарти освітні - обов'язкові вимоги до освіти, що визначають обов'язковий мінімум змісту основних освітніх програм, максимальний обсяг навчального навантаження студентів, вимоги до рівня підготовки випускників, є основою для об'єктивної оцінки рівня їхнього утворення і кваліфікації. На основі стандартів розробляються навчально-методичні документи, орієнтовані на різні технології навчання.

Тести - стандартизовані завдання, за результатами виконання яких роблять висновки щодо ступеню засвоєння знань, вмінь та навичок студентів.

Тренінг інтенсивне навчання практичної спрямованості.

Угода про навчання – це документ, у якому визначаються права та обов'язки сторін при навчання за кредитно-модульною системою, і який укладають студент, прийнятий до ЗДІА, з одного боку, та ЗДІА, з іншого боку. Угоду про навчання також укладають між собою освітні заклади-партнери у разі здійснення навчання тим чи іншим студентом в іншому закладі освіти. В угоді зазначається перелік дисциплін, які студент буде вивчати у закладі-партнері, права та обов'язки закладів партнерів.

Факультет — навчально-науковий і адміністративний підрозділ вузу, що здійснює підготовку студентів та аспірантів за певною спеціальністю, а також керівництво науково-дослідною та навчально-виховною діяльністю кафедр, які він об'єднує.

Якість знань - ступінь повноти, глибини, систематичності, системності, гнучкості, конкретності й узагальненості знань, що характеризуються згорнутістю і розгорненням, усвідомленістю і міцністю засвоєння і застосування знань студентом.

Якість освіти - узагальнена характеристика рівня гуманітарної, базової та спеціальної підготовки, яка дозволяє досягти високих показників інтелектуальних, творчих і професійних здібностей випускників ВНЗ.